

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ **Active Learning**
เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พัฒนาโครงงาน
และการสร้าง
นวัตกรรม

ภูมิศาสตร์

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ **Active Learning**
เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ภูมิศาสตร์

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ **2**

สงวนลิขสิทธิ์
บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
พ.ศ. 2568

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
1256/9 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร: 0-2243-8000 (อัตโนมัติ 15 สาย), 0-2241-8999
แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : 0-2241-4131, 0-2243-7666

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม : ศึกษาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ศึกษาศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ได้นำแนวคิดสำคัญที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้พัฒนาทักษะทุกด้าน ทั้งทักษะการคิด การสร้างความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ทักษะการสร้างเจตคติ ค่านิยมที่ถูกต้อง ในการดำเนินชีวิต

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้คำถามผ่านกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน และการคิดขั้นสูง ซึ่งในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เล่มนี้ ใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ที่กระตุ้นการทำงานของสมองตามหลัก Brain Based Learning เพื่อหล่อหลอมการคิดทุกมิติให้ผู้เรียน

การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) หรือแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและจัดระบบความคิดที่หลากหลายรูปแบบ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามความถนัดและความสนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวทาง Backward Design ทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดเป็นความรู้ที่แท้จริง สามารถพัฒนาตนเองตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้เต็มศักยภาพ

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

สัญลักษณ์แสดงแนวคิด และจุดเน้นในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Active Learning

กิจกรรมประเมินผลตัวชี้วัด

กิจกรรมพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21

กิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์

กิจกรรมพัฒนาการคิดแก้ปัญหา

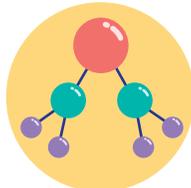
กิจกรรมพัฒนาการคิด อย่างมีวิจารณญาณ

กิจกรรมพัฒนาการคิดสร้างสรรค์

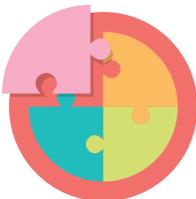
Graphic Organizers

ใบงาน/ชิ้นงาน

กิจกรรมบูรณาการ

โครงงานสู่นวัตกรรม

กิจกรรมพัฒนาการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมพัฒนาการคิดประเมินค่า เพิ่มค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

1

แผนที่และการแปลความหมายในแผนที่

หน้า
5

กิจกรรม	แผนที่และการแปลความหมาย ในแผนที่	15
	แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัย เพื่อประเมินผลตัวชี้วัด	22

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

2

ทวีปยุโรป

หน้า
24

กิจกรรมที่ 1	ลักษณะทางกายภาพ ของทวีปยุโรป	36
กิจกรรมที่ 2	ลักษณะทางประชากร สังคม และวัฒนธรรม และลักษณะ ทางกายภาพที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของทวีปยุโรป	54
กิจกรรมที่ 3	ทำเลที่ตั้งและกิจกรรม ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ของทวีปยุโรป	62
	แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัย เพื่อประเมินผลตัวชี้วัด	67

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

3

ทวีปแอฟริกา

หน้า
69

กิจกรรมที่ 1	ลักษณะทางกายภาพ ของทวีปแอฟริกา	81
กิจกรรมที่ 2	ลักษณะทางประชากร สังคม และวัฒนธรรม และลักษณะ ทางกายภาพที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของทวีปแอฟริกา	103
กิจกรรมที่ 3	ทำเลที่ตั้งและกิจกรรม ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ของทวีปแอฟริกา	111
	แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัย เพื่อประเมินผลตัวชี้วัด	115

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

4

ภัยพิบัติทางธรรมชาติและการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน้า
117

กิจกรรมที่ 1	ภัยพิบัติและการจัดการ ภัยพิบัติ	126
กิจกรรมที่ 2	ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	138
	แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัย เพื่อประเมินผลตัวชี้วัด	143

แบบทดสอบ

145

ตารางสรุปการประเมินผลตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	152
---	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

แผนที่และการ แปลความหมายในแผนที่

ผังสาระการเรียนรู้

องค์ประกอบ
ในแผนที่

แผนที่และการ
แปลความหมาย
ในแผนที่

การอ่านและการ
แปลความหมาย
ในแผนที่

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

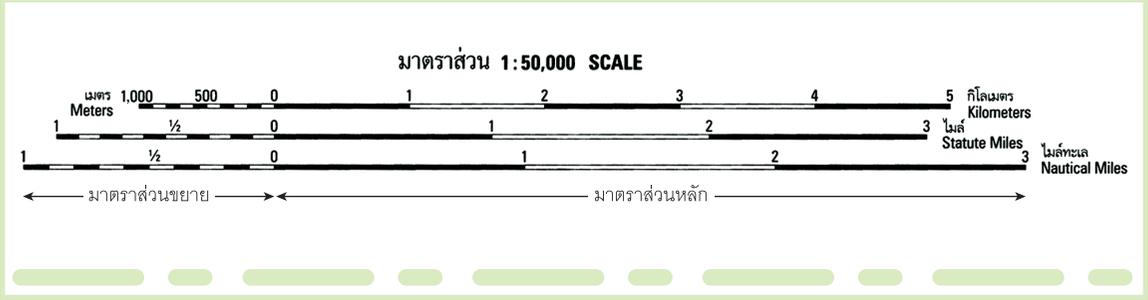
- อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ (ส 5.1 ม.2/2)

1. องค์ประกอบในแผนที่

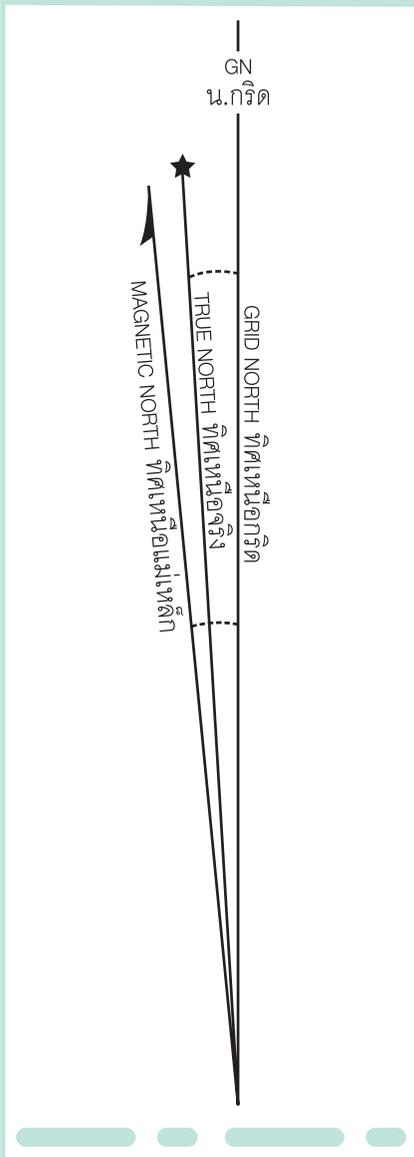
แผนที่ คือ เครื่องมือที่แสดงรายละเอียดพื้นที่บนผิวโลกในรูปของกราฟิกลงบนแผ่นกระดาษหรือวัสดุต่าง ๆ โดยย่อขนาดลงด้วยการใช้มาตราส่วนขนาดต่าง ๆ ใช้สัญลักษณ์เป็นเครื่องหมายแทนสิ่งต่าง ๆ และแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งเหล่านั้นด้วยการใช้เครื่องหมายบอกทิศทาง

มาตราส่วน

ทิศ

สัญลักษณ์

คำอธิบายสัญลักษณ์

พื้นที่ประชากร		POPULATED PLACES
พื้นที่เมือง		Built-up area
หมู่บ้าน		Village
ถนน		ROADS
ใช้ได้ทุกฤดู, พื้นถนนแข็ง		All weather, hard surface;
ชนิดทางคู่		Divided highway
กว้างสองช่องทางหรือมากกว่า		Two or more lanes wide
กว้างหนึ่งช่องทาง		One lane wide
ใช้ได้ทุกฤดู, พื้นถนนอ่อน		All weather, loose surface;
กว้างสองช่องทางหรือมากกว่า		Two or more lanes wide
กว้างหนึ่งช่องทาง		One lane wide
ใช้ได้ในฤดูแล้ง, พื้นถนนอ่อน		Dry weather, loose surface
ทางเกวียน ทางต่าง		Track; Trail
เครื่องหมายทางหลวง		Route marker:
ระหว่างประเทศ แผ่นดิน		International; National
ทางรถไฟ		RAILROADS
รางเดี่ยว หลายราง		Single; Multiple
สถานี แทนหมุน		Station; Turntable
แนวแบ่งเขต		BOUNDARIES
ระหว่างประเทศ		International
จังหวัด		First-order administrative
อำเภอ		Second-order administrative
รายละเอียดเบ็ดเตล็ด		MISC. CULTURAL FEATURES
วัดมีโบสถ์ วัดไม่มีโบสถ์		Monastery; Temple; No temple
อาคาร โรงเรียน เจดีย์หรือสถูป		Building; School; Pagoda/Stupa
ศาลเจ้า สุสาน		Chinese Shrine; Cemetery
มัสยิด โบสถ์คริสต์ สำนักสงฆ์		Mosque; Church; Priest's campsite
โรงพยาบาล สถานีอนามัย		Hospital; Health station
ที่ตั้งจังหวัด อำเภอและกิ่งอำเภอ		Admin. Office: 1st; 2nd-order
ถัง บ่อน้ำมัน สิ่งปรักหักพัง		Tank; Oil well; Ruins
เหมือง เหมืองร้าง		Mine: Active; Abandoned
เขื่อน ดิน เขื่อนปูน		Dam: Earthen; Masonry
คันดิน ประตูระบายน้ำ		Levee; Sluice gate
สะพานคอนกรีต สะพานเหล็ก		Bridge: Concrete; Steel
สะพานไม้ สะพานคนเดิน		Bridge: Wood; Pedestrian
จุดระดับสูงสุด จุดระดับสูง		Spot elevation: Highest; Normal
สนามบินเครื่องบินปีกหมุน		Heliport
สนามกีฬา		Athletic field

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

1.1 มาตรฐาน

มาตรฐาน คือ อัตราส่วนระหว่างระยะบนแผนที่กับระยะทางจริงบนพื้นโลก มาตรฐานในแผนที่ทำให้สามารถหาระยะทางจากจุด 2 จุดบนพื้นโลกได้โดยการวัดระยะทางระหว่างจุด 2 จุดที่อยู่ในแผนที่เดียวกัน แล้วคำนวณหาระยะทางโดยเทียบมาตรฐาน

มาตรฐานที่นิยมใช้ในแผนที่ มี 3 รูปแบบ ได้แก่

มาตรฐานเศษส่วนหรือมาตรฐานสัดส่วน

แสดงมาตรฐานโดยบอกเป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างระยะในแผนที่กับระยะทางบนพื้นโลก ในลักษณะเศษส่วน

เช่น 1 : 50,000 หมายความว่า
ระยะบนแผนที่ 1 หน่วย
เท่ากับระยะทางจริงบนพื้นโลก
50,000 หน่วย

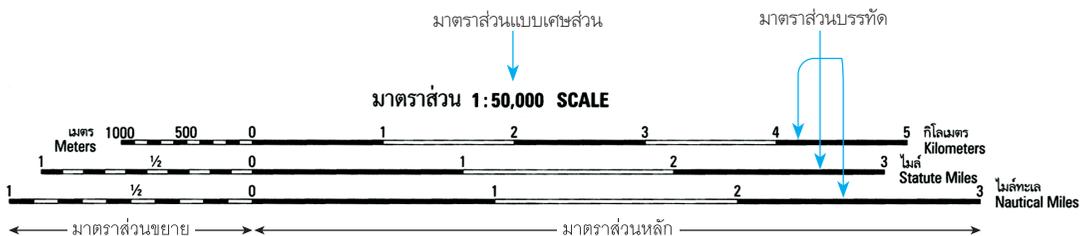
มาตรฐานคำพูด

แสดงมาตรฐานแบบใช้คำพูดให้ทราบโดยตรงว่า 1 หน่วยของความยาวในแผนที่ เท่ากับกี่หน่วยความยาวในพื้นที่จริง

เช่น มาตรฐาน 1 เซนติเมตร
ต่อ 50 กิโลเมตร

มาตรฐานบรรทัด หรือมาตรฐานรูปแบ่ง

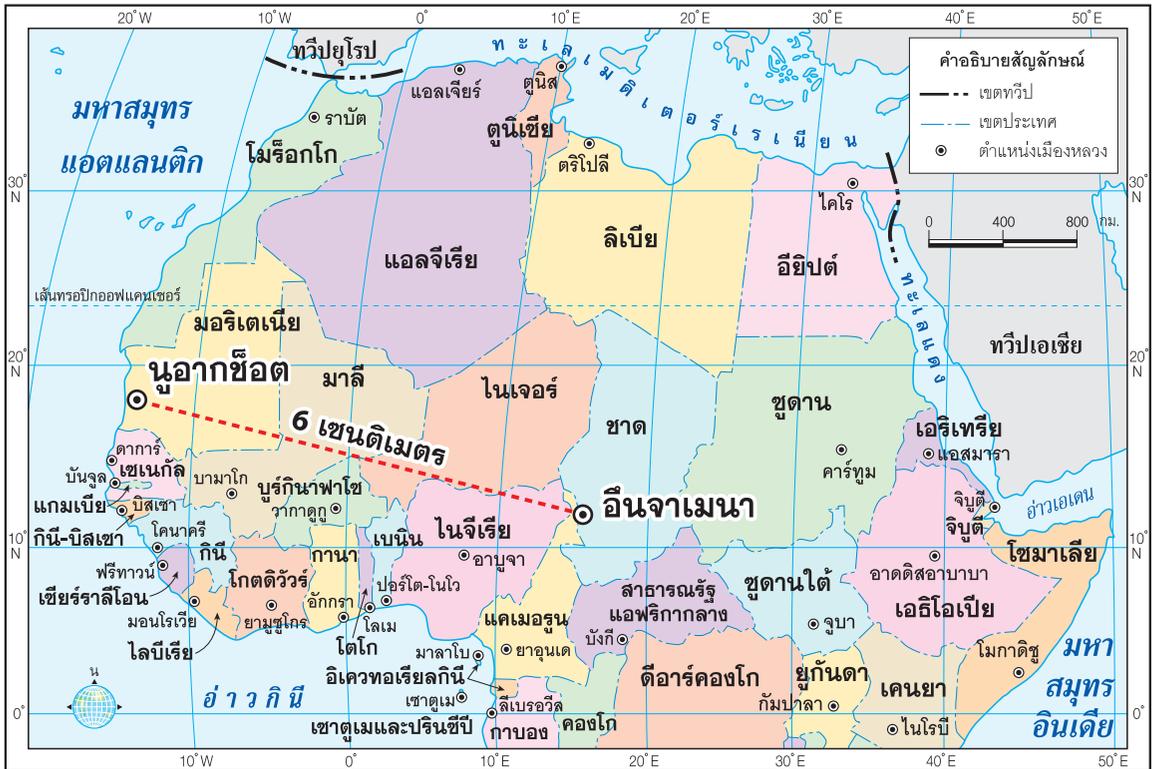
เป็นวิธีแสดงมาตรฐานด้วยเส้นตรง เส้นที่แสดงนั้นแบ่งเป็นส่วน ๆ และมีตัวเลขเพื่อบอกระยะทางจริงบนพื้นโลกกำกับไว้ หน่วยที่ใช้บอกระยะมีหลายระบบ เช่น เมตร กิโลเมตร ไมล์ ไมล์ทะเล

▲ ตัวอย่างมาตรฐานแบบเศษส่วนและมาตราส่วนบรรทัด

ตัวอย่างการหาระยะทางในภูมิประเทศจากมาตราส่วนบรรทัด

การหาระยะทางในภูมิประเทศจากมาตราส่วนบรรทัด วัดระยะจากตำแหน่ง 2 ตำแหน่ง ในแผนที่ด้วยไม้บรรทัดหรือเครื่องมือวัด

▲ แผนที่ตอนเหนือของทวีปแอฟริกาแสดงระยะทางจากเมืองนูอากชีออตไปเมืองนินจาเมนา

ตัวอย่าง : การอ่านมาตราส่วนเพื่อหาระยะทางในทวีปแอฟริกา

- 1) ใช้ไม้บรรทัดวัดที่มาตราส่วน จะเห็นได้ว่า 1 เซนติเมตร มีระยะเท่ากับ 400 กิโลเมตร แปลความหมายได้ว่า 1 เซนติเมตรในแผนที่ เท่ากับระยะทางจริงบนพื้นโลก 400 กิโลเมตร
- 2) พุดเป็นมาตราส่วนคำพูดได้ว่า 1 เซนติเมตร ต่อ 400 กิโลเมตร
- 3) วัดระยะทางจากเมืองนูอากชีออต ประเทศมอริเตเนียไปถึงเมืองนินจาเมนา ประเทศชาด ได้ 6 เซนติเมตร ดังนั้น ระยะทางจริงระหว่าง 2 เมือง เท่ากับ $6 \times 400 = 2,400$ กิโลเมตร

1.2 ทิศ

ทิศ คือ สิ่งที่ใช้ในการนำทาง บอกให้รู้ถึงตำแหน่ง ช่วยทำให้การเดินทางไปยังจุดต่าง ๆ มีความถูกต้อง

1) **ทิศหลัก** คือ ทิศที่ใช้เป็นแนวเริ่มต้นในการวัดทิศอื่น ๆ โดยทั่วไปกำหนดให้ทิศเหนือเป็นทิศหลัก

ทิศเหนือจริง

คือ แนวทิศทางหรือเส้นตรงที่ชี้ไปยังขั้วโลกเหนือตามแนวเส้นเมริเดียน ใช้รูปดาวเป็นสัญลักษณ์แสดงแนวทิศเหนือจริง

ทิศเหนือแม่เหล็ก

คือ แนวที่ปลายเข็มของเข็มทิศชี้ไปในทิศทางที่เป็นขั้วเหนือของแม่เหล็กโลกตลอดเวลา ใช้รูปปลายลูกศรครึ่งซีกเป็นสัญลักษณ์แสดงแนวทิศเหนือแม่เหล็ก

ทิศเหนือกริด

คือ แนวทิศเหนือตามเส้นกริดในแผนที่ เนื่องจากเส้นเมริเดียนมีลักษณะค่อม ๆ สอบเข้าหากัน จนไปบรรจบกันที่ขั้วโลก ส่วนเส้นกริดในแผนที่อ้างอิงจะมีลักษณะขนานกัน ดังนั้นทิศเหนือกริดจึงเบนออกจากทิศเหนือจริง ในแผนที่ใช้เส้นตรงเป็นสัญลักษณ์ และมีคำว่า GN อยู่ด้านบน

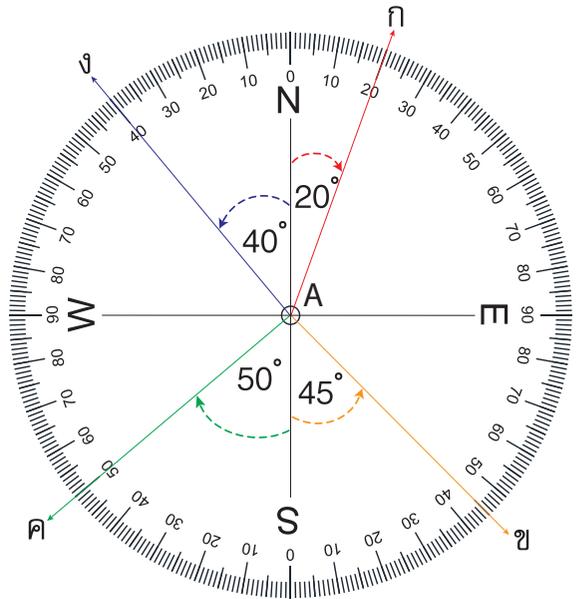
2) การบอกทิศ การบอกทิศในระบบค่ามุมเป็นองศา มี 2 วิธี ดังนี้

มุมแบริง (bearing)

เป็นระบบบอกค่ามุมโดยใช้ทิศเหนือและทิศใต้เป็นหลัก โดยวัดจากทิศเหนือเบี่ยงซ้ายและขวาไปข้างละ 90° และวัดจากทิศใต้เบี่ยงซ้ายและขวาไปข้างละ 90° เช่นเดียวกัน การเบี่ยงซ้าย คือ เบี่ยงไปทางตะวันตก การเบี่ยงขวา คือ เบี่ยงไปทางตะวันออก วิธีเรียกชื่อทิศให้อ้างอิงทิศเหนือหรือทิศใต้เป็นหลัก แล้วบอกค่ามุมและทิศที่เบี่ยงไป เช่น

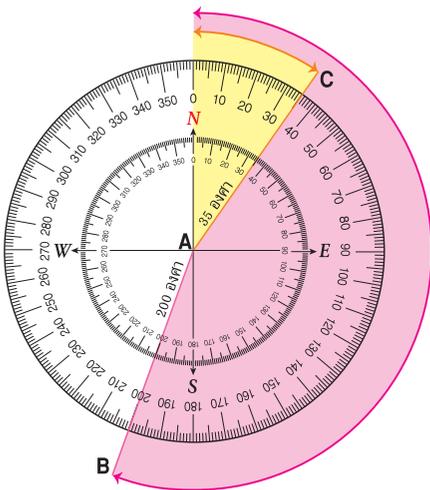
จากจุดศูนย์กลางที่ตำแหน่ง A

- ที่แนว ก มุมแบริง = เหนือ 20° ตะวันออก
- ที่แนว ข มุมแบริง = ใต้ 45° ตะวันออก
- ที่แนว ค มุมแบริง = ใต้ 50° ตะวันตก
- ที่แนว ง มุมแบริง = เหนือ 40° ตะวันตก

▲ การอ่านทิศแบบมุมแบริง

มุมแอสซิมาท์ (azimuth)

▲ การอ่านทิศแบบมุมแอสซิมาท์

เป็นระบบบอกทิศโดยใช้ทิศเหนือเป็นหลัก แล้วบอกค่ามุมวนไปตามเข็มนาฬิกาไปยังแนวทิศที่มีเป้าหมายอยู่ จะได้ค่าตั้งแต่ $0-360^\circ$ โดยเริ่มจากแนวทิศเหนือ เช่น จากทิศเหนือวัดไปหาจุด C ได้มุมแอสซิมาท์ 35° วัดไปหาจุด B ได้มุมแอสซิมาท์ 200°

▲ แผนที่ทวีปยุโรปแสดงแนวทิศจากกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสไปยังเมืองสำคัญต่างๆ ในทวีปยุโรป

จากแผนที่ทวีปยุโรป ถ้าเราขึ้นอยู่กับกรุงปารีส และต้องการค้นหาทิศของเมืองสำคัญของทวีปยุโรปได้ดังนี้

ตำแหน่ง	ระบบแอดมิท		ระบบแบเร็ง	
จากปารีสไปสตอกโฮล์ม	แอดมิท	42 องศา	แบเร็งเหนือ	42 องศาตะวันออก
จากปารีสไปมอสโก	แอดมิท	76 องศา	แบเร็งเหนือ	76 องศาตะวันออก
จากปารีสไปโรม	แอดมิท	134 องศา	แบเร็งใต้	46 องศาตะวันออก
จากปารีสไปมาดริด	แอดมิท	208 องศา	แบเร็งใต้	28 องศาตะวันตก
จากปารีสไปดับลิน	แอดมิท	310 องศา	แบเร็งเหนือ	50 องศาตะวันตก

1.3 สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายที่แสดงในแผนที่ เพื่อแทนรายละเอียดสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นผิวโลก สัญลักษณ์มีทั้งที่เป็นจุด ลายเส้น หรือพื้นที่ในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มักออกแบบให้เข้าใจง่าย

สัญลักษณ์ในแผนที่นำเสนอเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

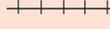
สัญลักษณ์จุด

ใช้บอกตำแหน่งสถานที่และใช้แทนข้อมูลจำนวนหนึ่งที่มีอยู่ ณ ตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งอาจแสดงด้วยรูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม หรือแสดงด้วยภาพหรือตัวอักษร

- ที่ตั้งเมือง
- สนามบิน
- จุดระดับความสูง
- สถานที่สำคัญ

สัญลักษณ์ลายเส้น

ใช้แทนข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแนวยาวต่อเนื่องกัน อาจแสดงด้วยเส้นประ เส้นคู่ขนาน หรือเส้นทึบ เช่น ถนน แม่น้ำ ทางรถไฟ

- เส้นชั้นความสูง (บอกระดับความสูงของพื้นที่)
- แม่น้ำ
- ทางรถไฟ
- ถนน

สัญลักษณ์พื้นที่

ใช้แทนข้อมูลที่มีการกระจายเพื่อกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่ต้องการแสดง เช่น ทะเลทราย ป่าไม้ ทะเลสาบ

- ทะเลสาบ หนอง บึง
- ทะเลทราย เนินทราย
- พื้นที่ป่า
- พื้นที่ลุ่ม มีน้ำขัง

2.

การอ่านและการแปลความหมายในแผนที่

แผนที่ภูมิประเทศแสดงความสูงต่ำของพื้นที่รอบ ๆ ภูเขาแคเมอรูน ประเทศแคเมอรูน

สัญลักษณ์ในแผนที่ภูมิประเทศของประเทศแคเมอรูนที่สำคัญ คือ สัญลักษณ์ระดับความสูงของพื้นที่ ซึ่งแสดงด้วยเส้นชั้นความสูง โดยมีตัวเลขกำกับความสูงไว้เพื่อบอกระดับความสูงต่ำของพื้นที่ รูปร่างของเส้นชั้นความสูงบอกลักษณะของภูมิประเทศ ระยะห่างของเส้นชั้นความสูงบอกความลาดชันของพื้นที่ เส้นถี่มากจะเป็นหน้าผาชัน เส้นห่างมากจะเป็นที่ราบ

จากตัวอย่างแผนที่ภูมิประเทศแสดงความสูงต่ำของพื้นที่รอบภูเขาแคเมอรูน ประเทศแคเมอรูน จะเห็นว่าภูเขาแคเมอรูนมีความสูง 13,435 ฟุต บริเวณภูเขาล้อมรอบด้วยเส้นชั้นความสูง มีเส้นระดับความสูงห่างกัน 1,000 ฟุต บริเวณเชิงเขาเป็นที่ลาดเพราะเส้นชั้นความสูงห่างกันมาก

กิจกรรม

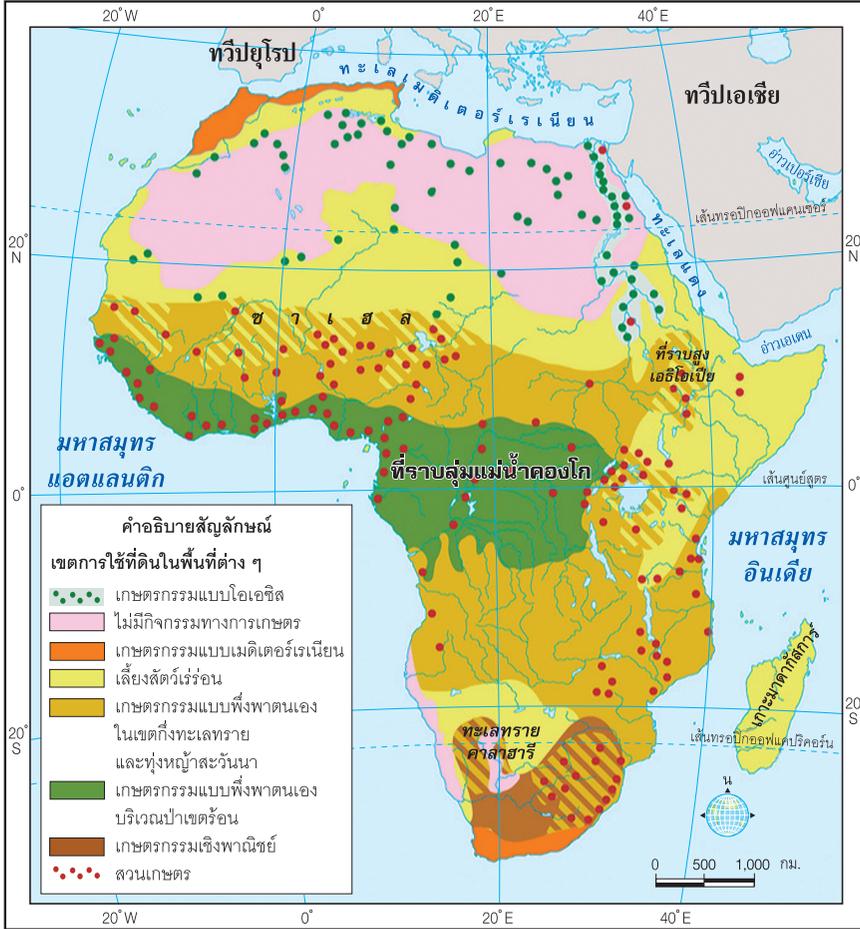
**แผนที่และการ
แปลความหมายในแผนที่**

1. นักเรียนสังเกตแผนที่ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

QR CODE
**แผนที่
และการแปล
ความหมาย
ในแผนที่**

- 1.1 จากภาพเป็นแผนที่ของทวีปใด _____
- 1.2 แผนที่ดังกล่าวแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด _____
- 1.3 แผนที่มืองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง _____
- 1.4 จากสัญลักษณ์ในแผนที่ นักเรียนสามารถอ่านและแปลความหมายของแผนที่ได้อย่างไร _____

2. นักเรียนสังเกตแผนที่ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

2.1 แผนที่ดังกล่าวคือแผนที่ใด _____

2.2 จากแผนที่ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง _____

2.3 แผนที่ดังกล่าวมีประโยชน์อย่างไร _____

2.4 ประเทศอิตาลีอยู่ในภูมิภาคใดของทวีปยุโรป _____

2.5 สัญลักษณ์ ● ไนในแผนที่แทนสิ่งใด _____

3. นักเรียนสังเกตแผนที่และหาระยะทางระหว่างตำแหน่งต่างๆ มา 3 ตำแหน่ง แล้วคำนวณระยะทางในภูมิประเทศจริง

ตัวอย่าง

วัดระยะทางจากกรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส ไปกรุงโมนาโก ประเทศโมนาโก ได้ 7.5 เซนติเมตร ดังนั้น ระยะทางจริง เท่ากับ 1,500 กิโลเมตร

3.1 วัดระยะทางจาก _____

ไป _____

ได้ _____ ดังนั้น ระยะทางจริง เท่ากับ _____

3.2 วัดระยะทางจาก _____

ไป _____

ได้ _____ ดังนั้น ระยะทางจริง เท่ากับ _____

3.3 วัดระยะทางจาก _____

ไป _____

ได้ _____ ดังนั้น ระยะทางจริง เท่ากับ _____

4. นักเรียนไปเที่ยวทวีปยุโรปและได้พักอาศัยอยู่ที่กรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์เป็นที่แรก จากนั้นได้วางแผนจะไปเที่ยวเมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ อีก 5 ประเทศ นักเรียนต้องหาทิศโดยระบุค่ามุมแฉิมัทและมุมแบริงของเมืองหลวงที่กำหนดให้ลงในตาราง

เมืองหลวง	มุมแฉิมัท	มุมแบริง
จากวอร์ซอไปมอสโก		
จากวอร์ซอไปเคียฟ		
จากวอร์ซอไปโรม		
จากวอร์ซอไปลอนดอน		
จากวอร์ซอไปออสโล		

5. นักเรียนไปเที่ยวทวีปแอฟริกาและได้พักอาศัยอยู่ที่เมืองลูซাকা ประเทศแซมเบีย จากนั้นได้วางแผนการเดินทางไปเที่ยวเมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ อีก 5 ประเทศ นักเรียนต้องหาทิศโดยระบุค่ามุมแอดซิมัทและมุมแบริงของเมืองหลวงที่กำหนดให้ลงในตาราง

เมืองหลวง	มุมแอดซิมัท	มุมแบริง
จากลูซাকাไปโดโตมา		
จากลูซাকাไปอันตานานาริโว		
จากลูซাকাไปวินด์ฮุก		
จากลูซাকাไปลูอันดา		
จากลูซাকাไปบังกี		

6. นักเรียนสังเกตแผนที่ทวีปยุโรป หาทิศของเมืองสำคัญมา 2 เมือง โดยระบุค่ามุมเอซิมัทและมุมแบริง จากนั้นหาระยะทางของเมืองดังกล่าว แล้วตอบคำถาม

ส 5.1 ม.2/2

6.1

- จาก _____ ไปยังจุดหมาย คือ _____
- มุมเอซิมัท _____
- มุมแบริง _____
- วัดระยะทางในแผนที่ได้ _____
- ระยะทางในภูมิประเทศจริง _____

6.2

- จาก _____
ไปยังจุดหมาย คือ _____
- มุมเอซิมัท _____
- มุมแบริง _____
- วัดระยะทางในแผนที่ได้ _____
- ระยะทางในภูมิประเทศจริง _____

6.3

การรู้มาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ มีความสำคัญอย่างไร

7. นักเรียนสรุปประโยชน์ของแผนที่ลงในแผนภาพความคิด

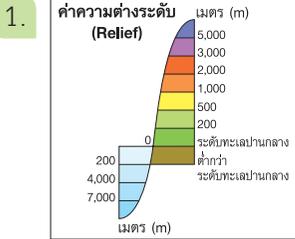
สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด

นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

ได้ คะแนน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตัวชี้วัด อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ (ส 5.1 ม.2/2)
ระหว่างทาง

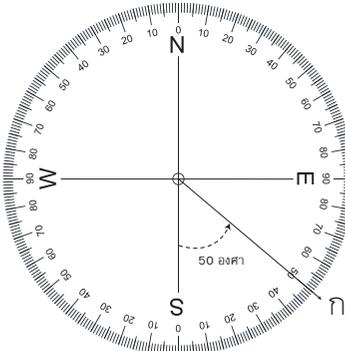
จากภาพ สัญลักษณ์ในแผนที่ สีส้มแทนความหมายว่าอย่างไร

- ① พื้นที่เกษตรกรรม
- ② ที่ลุ่มน้ำท่วมถึง
- ③ ที่ราบ
- ④ ที่สูง

2. การแสดงเครื่องหมายทิศในแผนที่มีความสำคัญอย่างไร

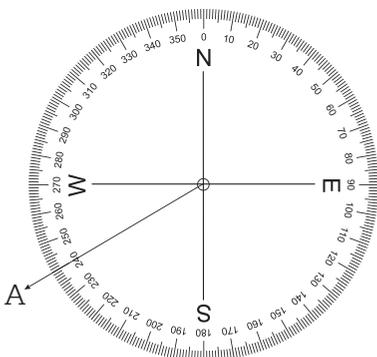
- ① ช่วยให้ทราบตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่
- ② แสดงระยะทางของตำแหน่งต่าง ๆ
- ③ ทำให้ทราบลักษณะภูมิประเทศ
- ④ แสดงขนาดของพื้นที่

3. ตำแหน่ง ก อ่านค่ามุมได้ว่อย่างไร

- ① มุมแบริงได้ 50 องศาตะวันออกเฉียงใต้
- ② มุมแบริงได้ 50 องศาตะวันออก
- ③ แอซิมัท 50 องศาตะวันออก
- ④ แอซิมัท 130 องศาใต้

4. ข้อใดอ่านค่ามุมตำแหน่ง A ได้ถูกต้อง

- ① มุมแอซิมัท 90 องศาตะวันตก
- ② มุมแอซิมัท 140 องศาเหนือ
- ③ มุมแอซิมัท 360 องศา
- ④ มุมแอซิมัท 240 องศา

5. เพราะเหตุใดจึงต้องมีมาตราส่วนในแผนที่
- ① เพื่อให้ทราบระยะเวลาในการเดินทางไปยังจุดหมาย
 - ② เพื่อให้ทราบระยะทางในภูมิประเทศจริง
 - ③ เพื่อให้แผนที่มีความสวยงาม
 - ④ เพื่อใช้บอกตำแหน่งที่ตั้ง

6. จากภาพ ข้อใดสรุปถูกต้อง

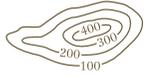
- ① 1 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงในภูมิประเทศ 200 กิโลเมตร
- ② 200 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงในภูมิประเทศ 200 กิโลเมตร
- ③ 5 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงในภูมิประเทศ 500 กิโลเมตร
- ④ 1 กิโลเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงในภูมิประเทศ 200 กิโลเมตร

7. มาตราส่วน 1 : 250,000 หมายความว่าอย่างไร

- ① 1 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงบนภูมิประเทศ 250,000 กิโลเมตร
- ② 1 เมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงบนภูมิประเทศ 250,000 กิโลเมตร
- ③ 1 หน่วยในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงบนภูมิประเทศ 250,000 หน่วย
- ④ 1 กิโลเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทางจริงบนภูมิประเทศ

8. เส้นสีฟ้าที่ตัดเคี้ยวไปมาในแผนที่เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใด

- ① แม่น้ำ
- ② อ่างเก็บน้ำ
- ③ คลองส่งน้ำ
- ④ เส้นแบ่งเขตประเทศ

9. จากภาพ เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใดในแผนที่ภูมิประเทศ

- ① พื้นที่ป่าไม้
- ② สภาพอากาศ
- ③ จุดระดับความสูง
- ④ ระดับความสูงของพื้นที่

10. การออกแบบสัญลักษณ์ในแผนที่ควรมีลักษณะสำคัญอย่างไร

- ① เป็นสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่ายและมีคำอธิบายกำกับไว้
- ② ใช้สีที่แตกต่างหลากหลายเพื่อให้เกิดความชัดเจน
- ③ มีความสวยงาม เป็นเอกลักษณ์น่าสนใจ
- ④ แผนที่แสดงปริมาณควรใช้สัญลักษณ์เส้น

หน่วยการเรียนรู้ที่
2

ทวีปยุโรป

ผังสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

1. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล (ส 5.1 ม.2/1)
2. สืบค้นและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา (ส 5.2 ม.2/1)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา (ส 5.2 ม.2/2)

1.

ลักษณะทางกายภาพ

จุดเหนือสุด

- ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมนอร์ดकिन ประเทศนอร์เวย์ (71° 08' เหนือ)
- ส่วนของเกาะ คือ เกาะรูตอร์ฟ ประเทศรัสเซีย (81° 47' เหนือ)

จุดตะวันออกสุด

- คือ เทือกเขารูร์ตอนเหนือ ประเทศรัสเซีย (66° 12' ตะวันออก)

ทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุด

- ทะเลสาบลาโดกา ประเทศรัสเซีย มีเนื้อที่ 17,703 ตารางกิโลเมตร

จุดตะวันตกสุด

- ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมโรกา ประเทศโปรตุเกส (9° 30' ตะวันตก)
- ส่วนของเกาะ คือ แหลมจาร์ทังการ์ เกาะไอซ์แลนด์ (24° 33' ตะวันตก)

จุดใต้สุด

- ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมตารีฟา ประเทศสเปน (36° 01' เหนือ)
- ส่วนของเกาะ คือ เกาะการ์ดอส ประเทศกรีซ (34° 51' เหนือ)

จุดสูงสุดของทวีป

- ยอดเขาเอลบรูส (สูง 5,642 เมตร) ในเทือกเขาคอเคซัส ประเทศรัสเซีย

แผนที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป

QR CODE

แผนที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป

1.1 ตำแหน่งที่ตั้ง

ทวีปยุโรปมีพื้นที่ทั้งหมดที่เป็นผืนแผ่นดินอยู่ในซีกโลกเหนือ ระหว่างละติจูด 36 องศา 1 ลิปดาเหนือ ถึง 71 องศา 8 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 66 องศา 12 ลิปดาตะวันออก ถึง 9 องศา 30 ลิปดาตะวันตก

1.2 อาณาเขตของทวีปยุโรป

ทิศเหนือ

จุดมหาสมุทรอาร์กติก จุดเหนือสุดของทวีป ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมนอร์ดคีน ประเทศนอร์เวย์ ส่วนของเกาะ คือ เกาะรูตอร์ฟ ประเทศรัสเซีย

มหาสมุทรอาร์กติก

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับทวีปเอเชีย จุดตะวันออกสุดของทวีป คือ เทือกเขาอูรัลตอนเหนือ ประเทศรัสเซีย โดยมี เทือกเขาอูรัล แม่น้ำอูรัล เทือกเขาคอเคซัส และทะเลแคสเปียน เป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่าง ทวีปยุโรปกับทวีปเอเชีย ทำให้ประเทศรัสเซีย และตุรกีมีดินแดนอยู่ในทั้ง 2 ทวีป

เทือกเขาอูรัล

ทิศใต้

จดทะเลเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งเป็นพรมแดนกั้นระหว่าง ทวีปยุโรป ทวีปเอเชีย และทวีปแอฟริกา จุดใต้สุดของทวีป ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมตารีฟา ประเทศสเปน ส่วนของเกาะ คือ เกาะกอร์ดอส ประเทศกรีซ ติดต่อกับทวีปเอเชีย โดยมีเทือกเขาคอเคซัสและทะเลดำ เป็นพรมแดนกั้นระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปเอเชีย

ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ทิศตะวันตก

จุดมหาสมุทรแอตแลนติก จุดตะวันตกสุดของทวีป ส่วนของแผ่นดิน คือ แหลมโรกา ประเทศโปรตุเกส ส่วนของเกาะ คือ แหลมจาร์ทังการ์ เกาะไอซ์แลนด์

มหาสมุทรแอตแลนติก

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

▲ แผนที่ภูมิประเทศของทวีปยุโรป

QR CODE
แผนที่ภูมิประเทศ
ของทวีปยุโรป

จากลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา สามารถจำแนกลักษณะภูมิประเทศของทวีปยุโรปเป็นเขตใหญ่ 5 เขต ดังนี้

1) **เขตเทือกเขากินแก่ทางตะวันตกเฉียงเหนือ** เป็นบริเวณที่มีเปลือกโลกอายุเก่าแก่ที่สุดของทวีปยุโรปซึ่งเคยถูกน้ำแข็งปกคลุมมาก่อน แยกเป็น 2 บริเวณ ได้แก่

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

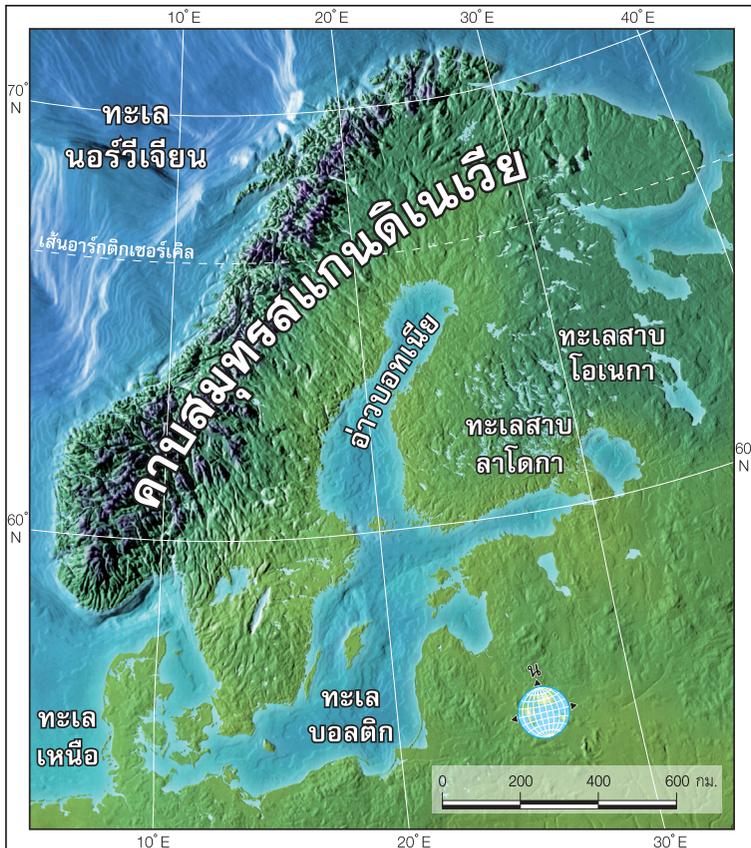
(1) **เขตที่สูงแอตแลนติก** คือ บริเวณเขาสูงที่เป็นแนวยาวในประเทศนอร์เวย์ พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะเกรตบริเตนตั้งแต่ตอนกลางขึ้นไปถึงสกอตแลนด์ รวมทั้งเขตภูเขาในแคว้นเวลส์ เกาะไอร์แลนด์

เนื่องจากเป็นเขตหินเก่า และถูกปกคลุมด้วยธารน้ำแข็งหลายยุค ภูมิประเทศบนสันเขาสูงจึงมักเป็นภูมิประเทศหุบเขาเชิร์กที่เกิดจากการเซาะกร่อนของธารน้ำแข็ง ด้านที่อยู่ติดทะเลเหนือและทะเลนอร์วีเจียนมักจะเป็นภูมิประเทศแบบฟยอร์ด ซึ่งเป็นอ่าวแคบที่ลึกเข้าไปในเขตหุบเขา

▲ ฟยอร์ด ประเทศนอร์เวย์ เป็นภูมิประเทศที่เกิดจากการเซาะกร่อนของธารน้ำแข็ง

(2) **เขตหินฐานทวีปบอลติก** คือ บริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในประเทศสวีเดนและฟินแลนด์ มีอ่าวบอทเนียเป็นแอ่งทะเลก้นกลาง มีทะเลสาบและเกาะมากมาย เนื่องจากถูกปกคลุมด้วยธารน้ำแข็งมายาวนาน

▲ ภาพจากดาวเทียมบริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย

2) เขตที่ราบยุโรปเหนือ เป็นที่ราบขนาดใหญ่ต่อเนื่องไปทางตะวันออกจนถึงประเทศรัสเซีย ด้านบนปกคลุมด้วยตะกอนธารน้ำแข็งและตะกอนแม่น้ำ เป็นที่ราบขนาดใหญ่ที่สุดของทวีปยุโรป เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเป็นภูมิประเทศที่มีความต่างระดับน้อย เกิดจากการสะสมตะกอนจากลำน้ำที่พามาทับถม ทำให้เขตที่ราบใหญ่ภาคกลางมีดินตะกอนอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของทวีปยุโรป แม่น้ำสำคัญในเขตนี้ ได้แก่ แม่น้ำลัวร์ แซน ไรน์ เอลเบอ โอเดอร์ วิสตุลา ดรีนา และวอลกาไหลลงสู่ทะเลแคสเปียน แม่น้ำดานูบไหลลงสู่ทะเลดำ

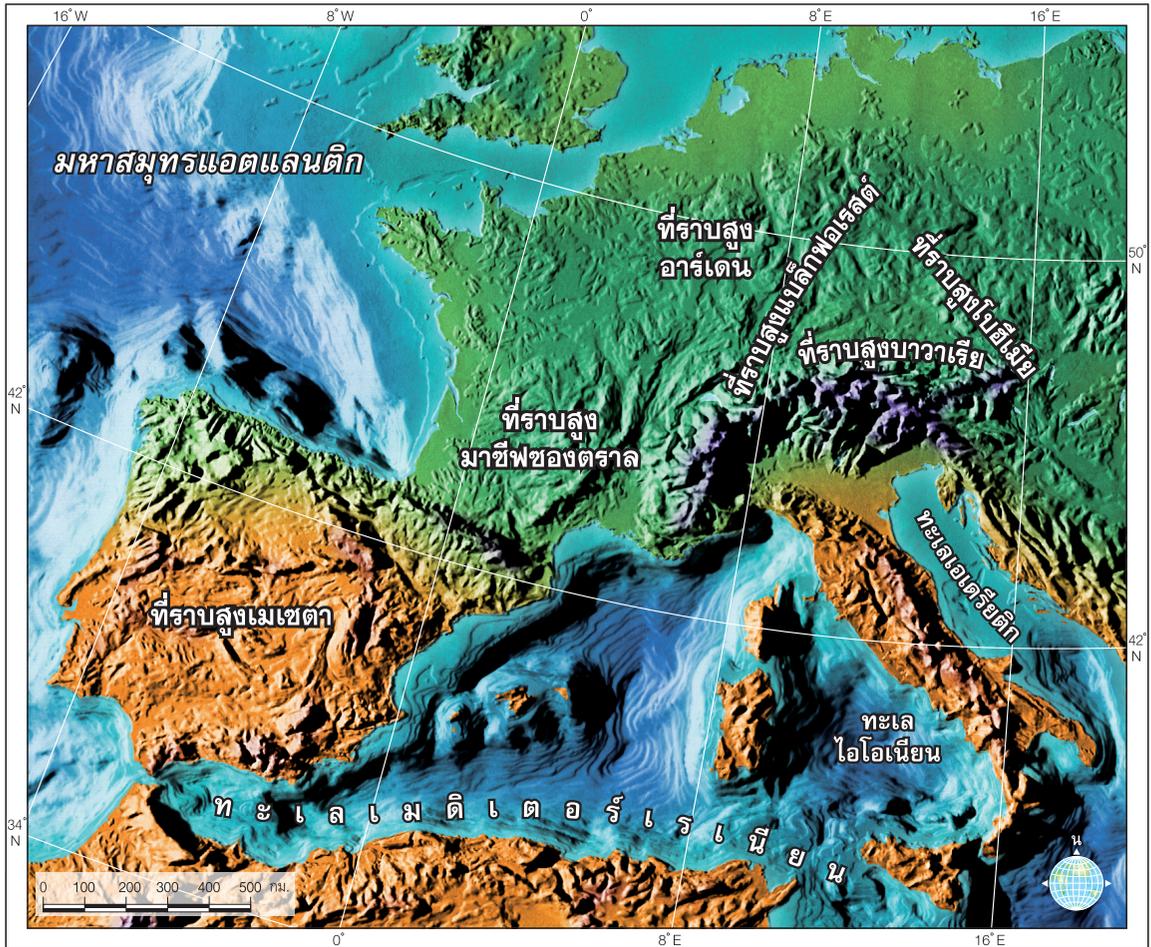
▲ ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำเอลเบอ ประเทศเยอรมนี

3) เขตที่สูงตอนกลางทวีป เกิดจากการสึกกร่อนพังทลายของภูเขาจนกลายเป็นที่ราบสูงและเทือกเขาเตี้ย ๆ สลับกับที่ต่ำ อยู่ระหว่างที่ราบยุโรปเหนือกับเทือกเขาสูงหินใหม่ทางใต้ ที่ราบสูงสำคัญ เช่น ที่ราบสูงเมเซตา ที่ราบสูงมาซิฟองตราล ที่ราบสูงแบล็กฟอเรสต์ ที่ราบสูงอาร์เดน ที่ราบสูงโบฮีเมีย

4) เขตภูเขาสูงหินใหม่ตอนใต้ บริเวณนี้เกิดจากการโก่งตัวของหินเปลือกโลกจนกลายเป็นเทือกเขาสูงขนาดใหญ่ มีการสึกกร่อนและพังทลายไม่มาก จึงมีลักษณะเป็นยอดเขาสูงและหุบเขาลึก เทือกเขาสำคัญในเขตนี้ ได้แก่ เทือกเขาแอลป์ เทือกเขาแอนเนนไนน์ เทือกเขาพิเรนีส ทิวเขาไดนาริกแอลป์ เทือกเขาคาร์เพเทียน เทือกเขาคอเคซัส ยอดเขาที่สูงที่สุดในทวีปยุโรป คือ ยอดเขาเอลบรุส (Elbrus) สูง 5,642 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง

▲ ยอดเขาเอลบรุส เทือกเขาคอเคซัส

▲ ภาพจากดาวเทียมบริเวณที่ราบสูงของทวีปยุโรป

5) **เกาะและหมู่เกาะ** ทวีปยุโรปมีภูมิประเทศที่เป็นเกาะและหมู่เกาะที่สำคัญ ดังนี้

- เกาะและหมู่เกาะในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เช่น เกาะครีต ประเทศกรีซ เกาะซาร์ดิเนีย เกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี
- เกาะและหมู่เกาะในมหาสมุทรแอตแลนติก เช่น เกาะเกรตบริเตน ซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในทวีปยุโรป เกาะไอซ์แลนด์ เกาะไอร์แลนด์
- เกาะและหมู่เกาะในทะเลนอร์วีเจียน เช่น หมู่เกาะโลโฟเทน ประเทศนอร์เวย์
- เกาะและหมู่เกาะในทะเลบอลติก เช่น หมู่เกาะโอลันด์ ประเทศฟินแลนด์

2.

ลักษณะภูมิอากาศ

▲ แผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปยุโรป

QR CODE

แผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปยุโรป

ทวีปยุโรปมีตำแหน่งที่ตั้งประมาณละติจูด 36 องศาเหนือ ถึง 71 องศาเหนือ จึงทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอบอุ่น ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เทือกเขาและภูเขาขวางตัวในแนวตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งไม่ขวางทิศทางลมประจำ อีกทั้งมีชายฝั่งเว้าแหว่งและคาบสมุทรจำนวนมาก ทำให้ยุโรปไม่มีเขตแห้งแล้งแบบทะเลทราย นอกจากนี้บริเวณชายฝั่งตะวันตกก็มีกระแสน้ำอุ่นแอตแลนติกเหนือที่ไหลต่อจากกระแสน้ำกัลฟ์สตรีมไปทางตะวันออกเฉียงเหนือจนถึงตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปยุโรป ทำให้มีฝนตกชุกและมีอากาศอบอุ่นตลอดปี

ลักษณะดังกล่าวทำให้ทวีปยุโรปมีเขตภูมิอากาศต่าง ๆ ดังนี้

B
(BSk)

ภูมิอากาศเขตแห้งแล้ง ภูมิอากาศอบอุ่นค่อนข้างแห้งแล้งแต่ไม่แห้งมากเหมือนในเขตทะเลทราย ปริมาณฝน 250-500 มิลลิเมตรต่อปี พบบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของสเปน ตอนเหนือของทะเลดำและทะเลแคสเปียน ประเทศยูเครน และตอนใต้ของประเทศรัสเซีย

C
(Csa) (Csb)

ภูมิอากาศเขตอบอุ่น ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน เขตอบอุ่นแห้งแล้งในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูร้อนสูงกว่า 22 องศาเซลเซียส ปริมาณฝน 860 มิลลิเมตรต่อปี พบบริเวณชายฝั่งเมดิเตอร์เรเนียน

C
(Cfa) (Cfb)
(Cfc)

ภูมิอากาศเขตอบอุ่น มีความชื้นสูง ไม่มีฤดูแล้ง ฝนตกตลอดปี ฤดูหนาวอากาศเย็น ฤดูร้อนอากาศอบอุ่น พบบริเวณสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และชายฝั่งประเทศนอร์เวย์

D
(Dfa) (Dfb)
(Dfc)

ภูมิอากาศเขตหนาว มีอากาศหนาว มีฝนตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูร้อนต่ำกว่า 22 องศาเซลเซียส พบบริเวณทางเหนือและตะวันออกของทวีป ได้แก่ ประเทศนอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ เอสโตเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย และพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศรัสเซีย

E
(ET) (EF)

ภูมิอากาศเขตขั้วโลก ภูมิอากาศหนาวแบบขั้วโลก อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูร้อนอยู่ระหว่าง 0-10 องศาเซลเซียส พบบริเวณทางเหนือของคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย ทางตะวันออกของเกาะไอซ์แลนด์ ทางเหนือของประเทศรัสเซีย นอร์เวย์ สวีเดน และฟินแลนด์

H

ภูมิอากาศเขตที่สูง เป็นอากาศแบบที่สูงที่มีความสูง 1,500 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง อุณหภูมิจะแตกต่างกันไปตามระดับความสูงและที่ตั้งตามละติจูด พบบริเวณเทือกเขาแอลป์ เทือกเขาคอเคซัส เทือกเขาพิเรนีส บริเวณยอดเขามีน้ำแข็งปกคลุม

3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1 พืชพรรณธรรมชาติและสัตว์ป่า

1) พืชพรรณธรรมชาติ

ลักษณะของพืชพรรณธรรมชาติในทวีปยุโรปมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ปริมาณฝน และดิน

เขตพืชพรรณธรรมชาติ	ลักษณะพืชพรรณ	บริเวณที่พบ
เขตภูเขาสูง	ส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบ บริเวณเชิงเขา สูงขึ้นไปเป็นป่าสนและไม่แคระ	เขตเทือกเขาสูง เช่น เทือกเขาแอลป์ เทือกเขาคอเคซัส เทือกเขาแอนไพไนน์ ทิวเขาไดนาริกแอลป์ เทือกเขาพิเรนีส
เขตทุนดรา	ส่วนใหญ่เป็นจำพวกมอสส์ สาหร่าย และตะไคร่น้ำ	ชายฝั่งภาคเหนือของคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย ชายฝั่งมหาสมุทรอาร์กติก เกาะไอซ์แลนด์
เขตป่าไทกา	ส่วนใหญ่เป็นป่าสนเขตหนาวหรือป่าไทกา	คาบสมุทรสแกนดิเนเวีย ตอนเหนือของสหราชอาณาจักรและประเทศรัสเซีย
เขตป่าผลัดใบ เขตอบอุ่น	ส่วนใหญ่เป็นป่าผสมระหว่างป่าไม้ผลัดใบกับป่าสน	เกาะไอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร ภูมิภาคยุโรปตะวันตก ยุโรปใต้ ตอนกลางของประเทศรัสเซีย ตอนเหนือของคาบสมุทรไอบีเรีย
เขตป่าไม่ผลัดใบ เขตอบอุ่น	ส่วนใหญ่เป็นป่าผสมระหว่างป่าไม้ผลัดใบและไม้ผลัดใบ	คาบสมุทรไอบีเรีย เกาะและชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ชายฝั่งคาบสมุทรบอลข่าน
เขตเมดิเตอร์เรเนียน	ส่วนใหญ่เป็นไม้แคระ ลำต้นเตี้ย เป็นพุ่ม ใบหนารากลึก เนื้อแข็ง เช่น คอร์ก ไอ๊ก มากีส์ ผลไม้สกุลส้ม	เกาะครีต เกาะซาร์ดิเนีย เกาะซิซิลี บริเวณรอบชายฝั่งของคาบสมุทรไอบีเรีย
เขตทุ่งหญ้า เขตอบอุ่น	ส่วนใหญ่เป็นไม้พุ่มเตี้ย และทุ่งหญ้าสเตปป์	ตอนใต้ของประเทศรัสเซีย ทางตอนเหนือของทะเลดำ
เขตกึ่งทะเลทราย	ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้า	ตอนเหนือของทะเลแคสเปียน

2) สัตว์ป่า

สัตว์ป่าในทวีปยุโรปมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ขนาดกลางและเล็ก เช่น กระต่าย กวาง หมูป่า หมี บริเวณที่สัตว์ป่าอาศัยอยู่มาก เช่น ภูมิภาคยุโรปเหนือและยุโรปตะวันออก เนื่องจากยังมีพื้นที่ป่าเป็นบริเวณกว้าง

3.2 ทรัพยากรดิน

ดินในทวีปยุโรปค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ เนื่องจากมีวัตถุดิบกำเนิดดินที่สลายตัวจากหินและแร่ที่หลากหลายจากเทือกเขาสูง แล้วถูกพัดพาไปสะสมอยู่ที่ราบใหญ่ภาคกลางร่วมกับซากพืชชนิดต่าง ๆ ประกอบกับปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีมีระดับปานกลาง ทำให้การชะล้างธาตุอาหารออกไปจากชั้นดินไม่รุนแรง จึงเป็นดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ วัตถุดิบกำเนิดดิน พืชพรรณ และระยะเวลาในการสร้างดิน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลักษณะของดินในทวีปยุโรปมีความแตกต่างกัน เช่น บริเวณเขตหนาวทางตอนเหนือเป็นดินที่มีซากอินทรีย์ปนน้ำแข็งหรือหิมะ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จึงไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก บริเวณที่ราบภาคกลางเป็นดินที่มีลักษณะร่วนซุย สีดำ มีธาตุอาหารมาก จึงเป็นดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

3.3 ทรัพยากรน้ำ

ลักษณะภูมิอากาศที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยรายปีค่อนข้างต่ำ อัตราการระเหยของน้ำน้อย ส่งผลให้มีน้ำในแม่น้ำลำธารตลอดทั้งปี แหล่งน้ำหลายสายมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการคมนาคมขนส่ง เนื่องจากกระจายอยู่ทั่วทั้งทวีป ไหลผ่านหลายประเทศ แม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำวอลกา แม่น้ำเอลเบอ แม่น้ำไรน์ แม่น้ำดานูบ

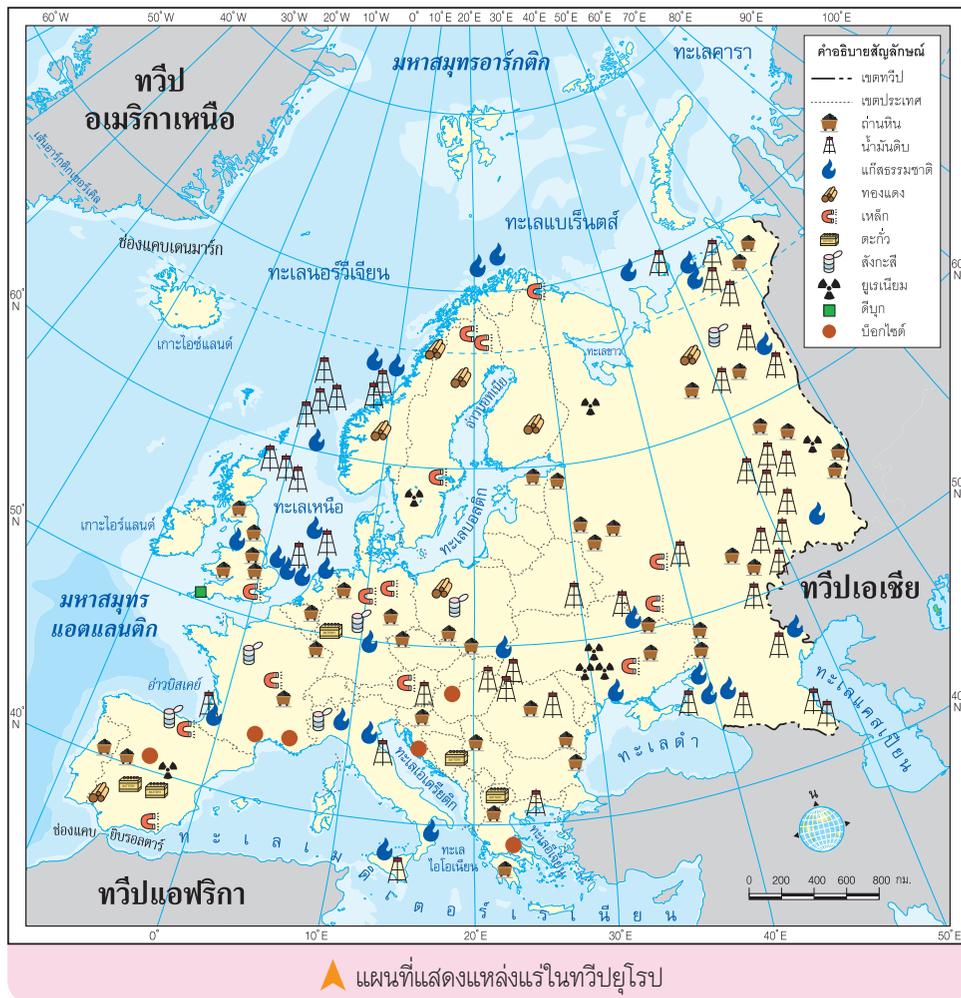

▲ แม่น้ำวอลกา เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในทวีปยุโรป มีความยาว 3,700 กิโลเมตร ไหลออกสู่ทะเลแคสเปียน

▲ แม่น้ำดานูบ มีความยาว 2,888 กิโลเมตร เป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญเนื่องจากไหลผ่านประเทศในทวีปยุโรปถึง 10 ประเทศ

3.4 ทรัพยากรแร่และพลังงาน

ยุโรปเป็นทวีปที่มีทรัพยากรแร่และพลังงานสำคัญมากมาย กระจายอยู่ทั่วทั้งทวีป โดยนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ

แร่และพลังงานที่สำคัญในทวีปยุโรปมีหลายชนิด เช่น

- **เหล็ก** พบกระจายอยู่ทั่วไปทางตะวันออกเฉียงเหนือและตอนกลางของสหราชอาณาจักร ภูมิภาคลอร์เรนของประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี รัสเซีย สวีเดน
- **ถ่านหิน** พบมากบริเวณเกาะเกรตบริเตนของสหราชอาณาจักร ตอนเหนือของประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี เช็กเกีย ยูเครน
- **น้ำมันดิบ** แหล่งสำคัญอยู่ในเขตทะเลเหนือของสหราชอาณาจักร สกอตแลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของโรมาเนียและรัสเซีย
- **แก๊สธรรมชาติ** แหล่งสำคัญอยู่ในเขตทะเลเหนือ ได้แก่ ชายฝั่งของประเทศนอร์เวย์ สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี ตอนเหนือของประเทศซานมารีโน อิตาลี โรมาเนีย ยูเครน และทางตะวันออกเฉียงของฮังการี

กิจกรรมที่ 1

ลักษณะทางกายภาพ ของทวีปยุโรป

1. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทวีปยุโรป โดยศึกษาจากแผนที่แล้วตอบคำถาม

- 1.1 แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่ชนิดใด _____
- 1.2 แผนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพอย่างไรบ้าง _____

- 1.3 บริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวียมีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร _____

- 1.4 แนวพรมแดนธรรมชาติที่กั้นระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปเอเชียคือสิ่งใดบ้าง _____

- 1.5 แนวพรมแดนธรรมชาติที่กั้นระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปแอฟริกาคือสิ่งใดบ้าง _____

2. นักเรียนสังเกตแผนที่ทวีปยุโรป และระบุชื่อของสิ่งต่าง ๆ ในแผนที่ตามหมายเลขที่กำหนด

1. มหาสมุทร _____	2. ทะเล _____
3. ทะเล _____	4. เกาะ _____
5. คาบสมุทร _____	6. เทือกเขา _____
7. เกาะ _____	8. ทะเล _____
9. มหาสมุทร _____	10. อ่าว _____
11. ทะเล _____	12. เทือกเขา _____
13. ช่องแคบ _____	14. ทะเล _____

3. นักเรียนศึกษาแผนที่ภูมิประเทศและแผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปยุโรป ร่วมกับการสังเกตภาพสถานที่ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

3.1 ประเทศนอร์เวย์

1) จากภาพ เป็นภูมิประเทศแบบใด

2) บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบใด

3) ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวส่งผลต่อพื้นที่อย่างไร

3.2 เทือกเขาแอลป์

1) จากภาพ เป็นภูมิประเทศแบบใด

2) บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบใด

3) ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวส่งผลต่อพื้นที่อย่างไร

3.3 ประเทศอิตาลี

1) จากภาพ เป็นภูมิประเทศแบบใด

2) บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบใด

3) ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวส่งผลต่อพื้นที่อย่างไร

3.4 กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน

1) จากภาพ เป็นภูมิประเทศแบบใด

2) บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบใด

3) ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวส่งผลต่อพื้นที่อย่างไร

4. นักเรียนศึกษาแผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปยุโรป ยกตัวอย่างบริเวณที่มีลักษณะภูมิอากาศตามที่กำหนดอย่างน้อยเขตละ 2 ตัวอย่าง แล้วตอบคำถาม

ลักษณะภูมิอากาศ	บริเวณที่พบ
เขตขั้วโลก	_____
เขตหนาว-หนาวภาคพื้นสมุทร	_____
เขตอบอุ่น-อบอุ่นชื้น	_____
เขตหนาว-อบอุ่นชื้นภาคพื้นสมุทร	_____
เขตอบอุ่นแบบเมดิเตอร์เรเนียน	_____
เขตแห้งแล้ง	_____
เขตที่สูง	_____

4.1 ชายฝั่งตะวันตกของทวีปยุโรปมีอากาศอบอุ่นแตกต่างจากฝั่งทะเลบอลติก เนื่องจากปัจจัยใด

4.2 ยุโรปตะวันตกมีอากาศชุ่มชื้นกว่ายุโรปตะวันออก เนื่องจากปัจจัยใด

4.3 การวางตัวของเทือกเขาในทวีปยุโรปมีลักษณะอย่างไร และส่งผลต่อภูมิอากาศอย่างไร

5. นักเรียนสังเกตภาพ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในทวีปยุโรป

5.1 แม่น้ำไรน์เป็นแม่น้ำสายสำคัญของทวีปยุโรป เนื่องจากเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้า ภายในภูมิภาคยุโรป แม่น้ำไรน์ไหลผ่านประเทศใดบ้าง (ยกตัวอย่างมา 3 ประเทศ)

5.2 ป่าไทกามีลักษณะเป็นป่าสน อยู่ในเขตภูมิอากาศไทกา ในทวีปยุโรปพบป่าไทกาบริเวณใด

5.3 บริเวณทะเลเหนือมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ น้ำมันและแก๊สธรรมชาติ ซึ่งพบมากในประเทศใด (ยกตัวอย่างมา 2 ประเทศ)

5.4 ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปยุโรปมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างไร

6. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป โดยศึกษาจากแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ต่าง ๆ ตีภาพลักษณะทางกายภาพที่สนใจ ตั้งชื่อภาพ แล้วตอบคำถาม

ส 5.1 ม.2/1

ภาพ _____

- ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปบริเวณที่ศึกษา คือ _____
- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ศึกษา _____

- มีลักษณะทางกายภาพที่สำคัญ คือ _____

- ลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อพื้นที่อย่างไร _____

4.

ลักษณะทางประชากร สังคมและวัฒนธรรม

4.1 ลักษณะทางประชากร

ทวีปยุโรปมีประชากรรวมประมาณ 744 ล้านคน (พ.ศ. 2566) ซึ่งมีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 3 ของโลก รองจากทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกา โดยประเทศที่มีประชากรมากที่สุด คือ ประเทศรัสเซีย

ทวีปยุโรปมีประชากรหลายเชื้อชาติส่วนใหญ่เป็นชนผิวขาว ซึ่งเป็นชนดั้งเดิมของทวีปยุโรป จัดอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์คอเคซอยด์ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่อพยพมาจากทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกา ประชากรในยุโรปจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มนอร์ดิก

มีรูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว ผมสีทอง นัยน์ตาสีฟ้าหรือสีน้ำตาลกะโหลกศีรษะเรียวยาว ได้แก่ ประชากรในแถบยุโรปเหนือ และประเทศที่อยู่รอบทะเลเหนือ

กลุ่มเมดิเตอร์เรเนียน

มีรูปร่างสูงปานกลาง ผิวคล้ำ ถึงขาว ผมและนัยน์ตาสีดำ กะโหลกศีรษะค่อนข้างยาว ได้แก่ ประชากรในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน คาบสมุทรไอบีเรีย

กลุ่มแอลไพน์

มีรูปร่างสั้นท้วม สีน้ำตาล ผิวสีน้ำตาล กะโหลกศีรษะกลมสั้น ได้แก่ ประชากรในแถบยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก เป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดในทวีปยุโรป

4.2 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

ทวีปยุโรปมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ประชากรส่วนใหญ่อยู่อาศัยในเขตเมืองมากกว่าชนบท โดยเฉพาะในเขตยุโรปตะวันตก ประชากรมีอิสระและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการดำเนินชีวิต ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว

ชาวยุโรปส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ นอกจากนี้ยังมีศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนายูดาห์ ของชาวยิว ศาสนาอิสลาม พระพุทธศาสนา

ภาษาที่ใช้ในยุโรปจัดอยู่ในตระกูลอินโด-ยูโรเปียนหรืออินโด-อารยันแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มภาษาเยอรมานิก กลุ่มภาษาโรมานซ์ และกลุ่มภาษาสลาฟ

4.3 ปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อการกระจายของประชากรในทวีปยุโรป

การกระจายของประชากรในทวีปยุโรปเป็นผลมาจากปัจจัยทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยทางสังคม เช่น นโยบายของรัฐ ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

จากแผนที่การกระจายและความหนาแน่นของประชากรในทวีปยุโรปพบว่า ประเทศที่มีประชากรหนาแน่นมากกว่า 500-1,000 คนต่อตารางกิโลเมตร ได้แก่ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เพียงประเทศเดียว เนื่องจากมีพื้นที่ขนาดเล็กแต่มีจำนวนประชากรมาก ประเทศที่มีประชากรหนาแน่นมากกว่า 201-500 คนต่อตารางกิโลเมตร ได้แก่ ประเทศเบลเยียม สหราชอาณาจักร เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี เมืองที่มีประชากรมากกว่า 8,000,000 คน ได้แก่ กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย เมืองที่มีประชากรมากกว่า 6,000,001-8,000,000 คน ได้แก่ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร เมืองที่มีประชากรมากกว่า 4,000,001-6,000,000 คน ได้แก่ เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ประเทศรัสเซีย

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการกระจายของประชากรในทวีปยุโรป

บริเวณที่มีประชากรหนาแน่น ได้แก่

1

พื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และการดำรงชีวิต เช่น ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำไรน์

2

พื้นที่ราบชายฝั่ง เช่น บริเวณแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เนื่องจากมีภูมิอากาศที่เหมาะสม หรือบริเวณที่ตั้งเมืองท่า เช่น กรุงอัมสเตอร์ดัม เมืองรอตเทอร์ดาม เมืองฮัมบูร์ก

3

บริเวณย่านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม เช่น กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เนื่องจากเป็นย่านธุรกิจ การค้าและการลงทุน

4

เขตทุ่งหญ้า เนื่องจากเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของทวีป เช่น บริเวณเขตทุ่งหญ้าในยุโรปตะวันออก บริเวณที่ราบใหญ่ยุโรป

บริเวณที่มีประชากรเบาบาง ได้แก่

1

บริเวณเขตอากาศหนาวเย็น เช่น บริเวณยุโรปเหนือตอนบนของคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย ทางตอนเหนือของประเทศรัสเซีย

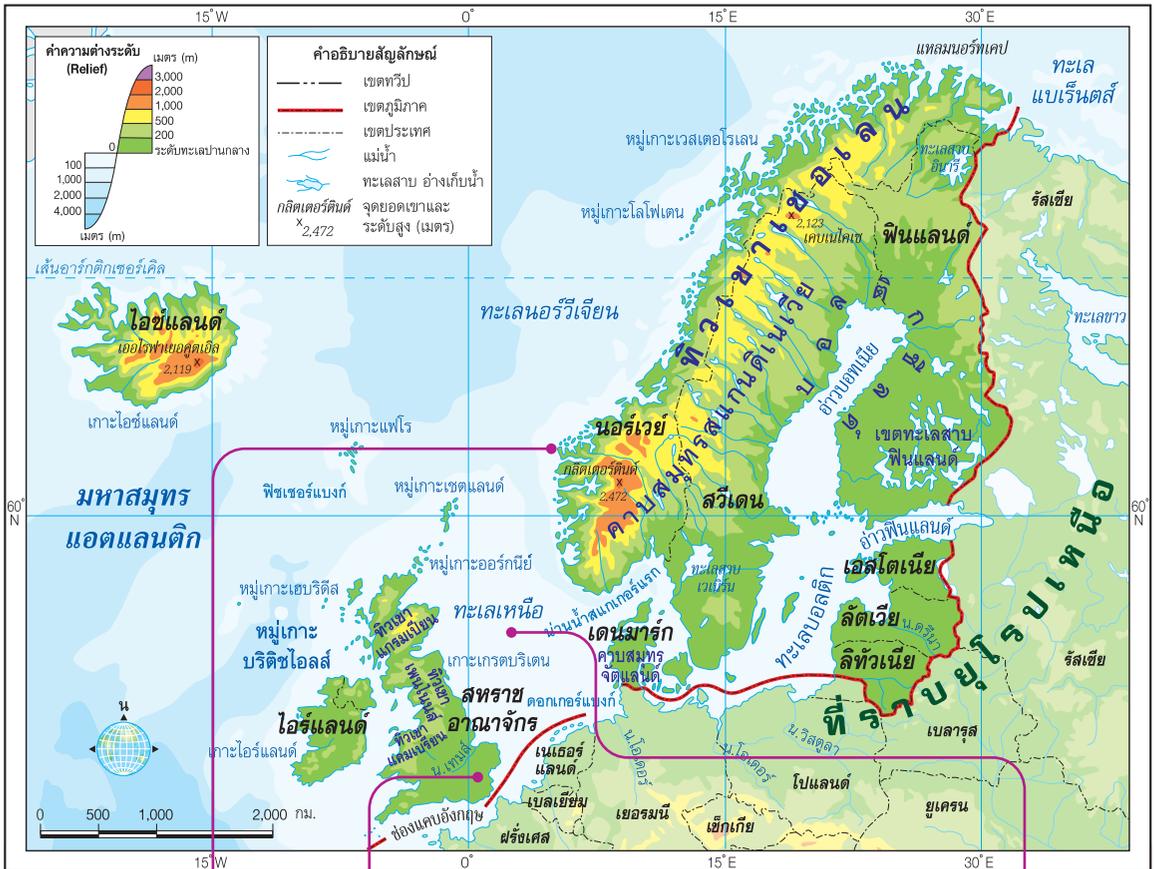
2

บริเวณที่สูง เช่น ที่สูงในเขตภูเขา เนื่องจากมีความลาดชัน มีหิมะปกคลุม เป็นพื้นที่ห่างไกล และการคมนาคมยากลำบาก

5.

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ

5.1 ภูมิอากาศยุโรปเหนือ

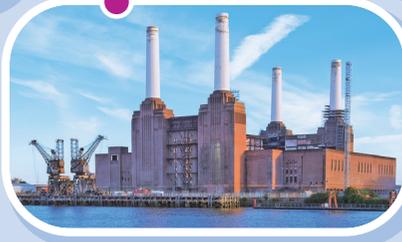
แผนที่กายภาพของภูมิภาคยุโรปเหนือ

การเพาะเลี้ยงปลาแซลมอน ประเทศนอร์เวย์

อุตสาหกรรมปิโตรเลียม ในทะเลเหนือ

อุตสาหกรรมพลังงาน

ในกรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคยุโรปเหนือ มีดังนี้

1) เกษตรกรรม

(1.1) การเพาะปลูก ภูมิภาคยุโรปเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกน้อย แหล่งเพาะปลูกสำคัญอยู่ทางตะวันออกเฉียงและทางใต้ของสหราชอาณาจักร ประเทศเดนมาร์ก และมีการทำป่าไม้ แหล่งป่าไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ป่าสนทางตอนเหนือของคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย

(1.2) การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์แตกต่างกันไปตามลักษณะทางกายภาพ เช่น ในเขตหนาวเย็นนิยมเลี้ยงกวางเรนเดียร์ ในเขตอบอุ่นเลี้ยงโคเนื้อ โคนม แกะ

▲ การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ทางตอนใต้ของสหราชอาณาจักร

▲ การทำประมงในทะเลเหนือ

(1.3) การทำประมง เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีอาณาเขตติดกับทะเล จึงมีการทำประมงเป็นหลัก แหล่งประมงที่สำคัญ ได้แก่ ทะเลเหนือ

▲ การทำอุตสาหกรรมปิโตรเลียมประเทศนอร์เวย์

2) อุตสาหกรรม

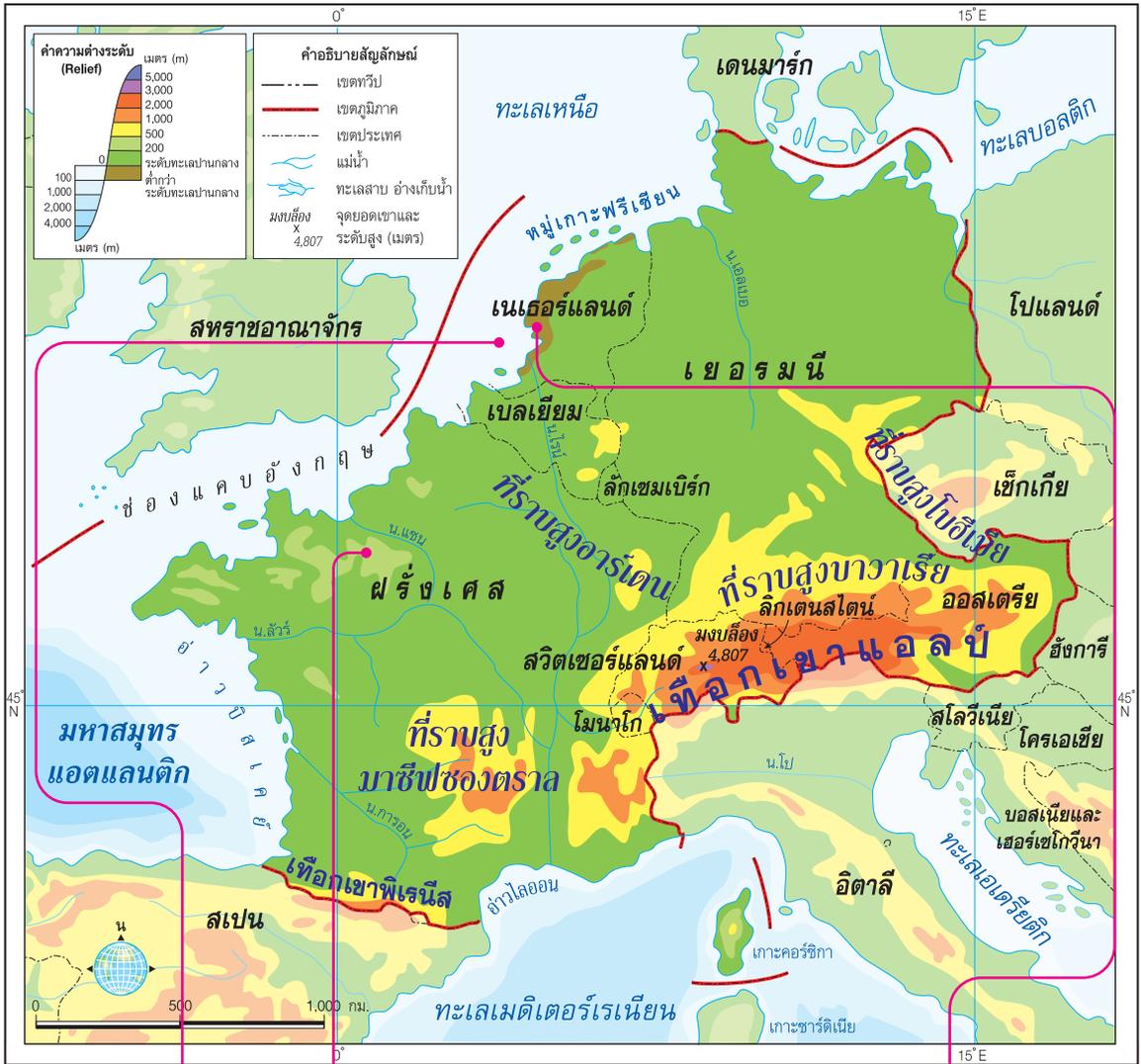
ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้ภูมิภาคยุโรปเหนือมีเศรษฐกิจดี โดยมีอุตสาหกรรมเหมืองแร่กระจายอยู่ทั่วไป นอกจากนี้ยังมีน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติที่พบมากบริเวณทะเลเหนือ โดยสหราชอาณาจักรและนอร์เวย์เป็นผู้ผลิตสำคัญ

3) การท่องเที่ยว

ลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม ส่งเสริมให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น เกาะโลโฟเตน เกิร์งเกอร์ฟยอร์ด ประเทศนอร์เวย์ ถ้ำน้ำแข็งคริสตัล ทุ่งลาวามอส ประเทศไอซ์แลนด์

▲ ถ้ำน้ำแข็งคริสตัล ประเทศไอซ์แลนด์

5.2 ภูมิภาคยุโรปตะวันตก

▲ แผนที่กายภาพของภูมิภาคยุโรปตะวันตก

▲ การทำประมงในทะเลเหนือ ประเทศเนเธอร์แลนด์

▲ พื้นที่เพาะปลูกประเทศฝรั่งเศส

▲ เขตอุตสาหกรรมเมืองรอตเทอร์ดาม ประเทศเนเธอร์แลนด์

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคยุโรปตะวันตก มีดังนี้

1) เกษตรกรรม

(1.1) **การเพาะปลูก** ภูมิภาคยุโรปตะวันตกมีดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก แหล่งเพาะปลูกสำคัญอยู่ในเขตประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์

(1.2) **การเลี้ยงสัตว์** เป็นการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูก สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่ เกะ

(1.3) **การทำประมง** แหล่งประมงที่สำคัญอยู่บริเวณทะเลเหนือไปจนถึงอ่าวบิสเคย์

▲ การทำไวน์ ประเทศฝรั่งเศส

2) อุตสาหกรรม

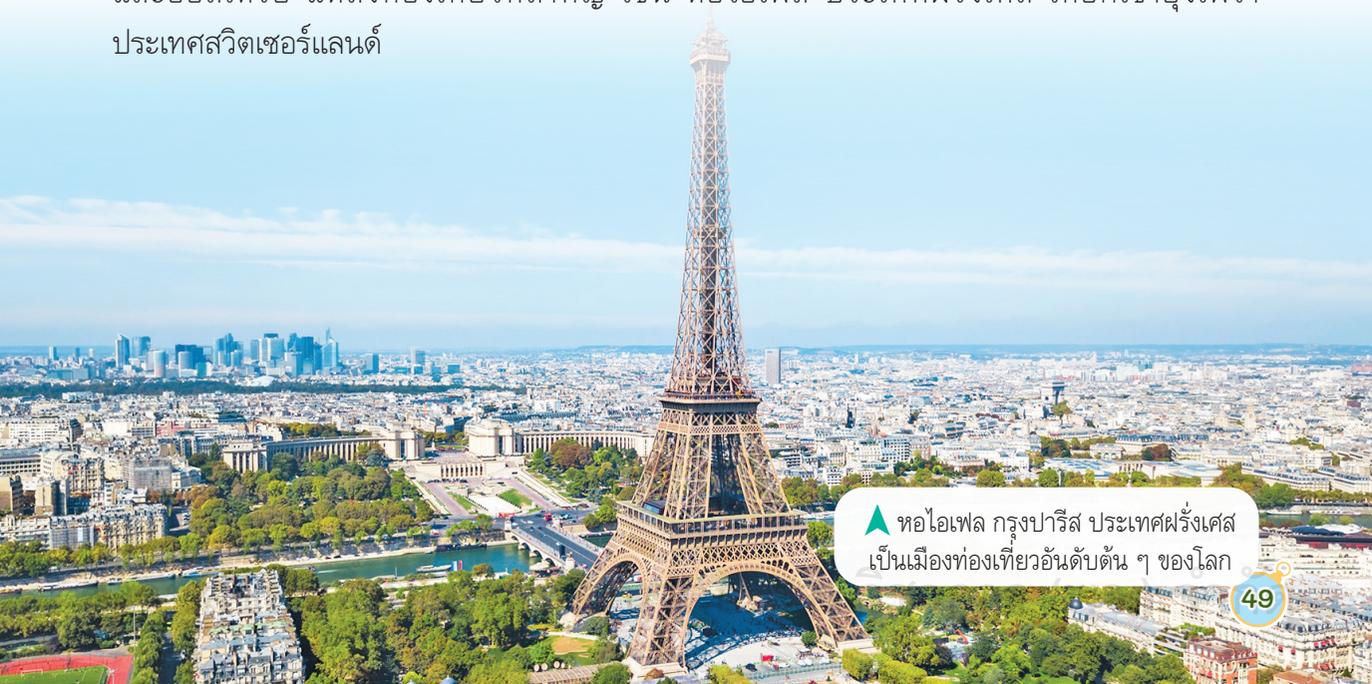
อุตสาหกรรมในภูมิภาคยุโรปตะวันตกมีความเจริญก้าวหน้ามาก เขตอุตสาหกรรมสำคัญพบในเมืองใหญ่ของประเทศและบริเวณที่มีปัจจัยการผลิต เช่น อุตสาหกรรมเหล็กกล้าในประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี และออสเตรีย อุตสาหกรรมถ่านหิน แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี

▲ โรงงานอุตสาหกรรมเหล็กกล้าในประเทศเยอรมนี

3) การท่องเที่ยว

ภูมิภาคยุโรปตะวันตกเป็นภูมิภาคที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามและดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก โดยประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี และออสเตรีย แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น หอไอเฟล ประเทศฝรั่งเศส เทือกเขาแอลป์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

▲ หอไอเฟล กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับต้น ๆ ของโลก

5.3 ภูมิภาคยุโรปตะวันออก

▲ แผนที่กายภาพของภูมิภาคยุโรปตะวันออก

▲ การเลี้ยงแกะ ประเทศไปแลนด์

▲ ทุ่งข้าวสาลี ประเทศยูเครน

▲ อุตสาหกรรมน้ำมัน ประเทศรัสเซีย

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคยุโรปตะวันออก มีดังนี้

1) เกษตรกรรม

(1.1) การเพาะปลูก ภูมิภาคยุโรปตะวันออกมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีภูมิอากาศอบอุ่นขึ้นภาคพื้นสมุทร จึงเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของทวีปยุโรป แหล่งเพาะปลูกสำคัญอยู่ในประเทศยูเครน โรมาเนีย บัลแกเรีย และฮังการี

▲ ประเทศยูเครนเป็นแหล่งผลิตข้าวสาลีที่สำคัญของทวีปยุโรป

(1.2) การเลี้ยงสัตว์ แหล่งเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญอยู่บริเวณทุ่งหญ้าสเตปป์ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ โคเนื้อ โคนม แพะ แกะ

▲ การทำประมงเพาะเลี้ยงปลาสเตอร์เจียน ซึ่งเป็นปลาเศรษฐกิจที่สำคัญในแถบทะเลดำและทะเลแคสเปียน

(1.3) การทำประมง แหล่งประมงที่สำคัญอยู่บริเวณทะเลดำ และทะเลแคสเปียน นอกจากนี้ยังมีการทำประมงบริเวณลุ่มแม่น้ำวอลกา

▲ อุตสาหกรรมรถยนต์ ในประเทศรัสเซีย

2) อุตสาหกรรม

แหล่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในประเทศรัสเซีย ยูเครน และโปแลนด์ อุตสาหกรรมที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ถ่านหิน และพลังงานเชื้อเพลิง

3) การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เช่น อุทยานแห่งชาติตาตรา ประเทศโปแลนด์ ป่าบีชโบราณในเขตเทือกเขาคาร์เพเทียน ซึ่งครอบคลุมหลายพื้นที่ของประเทศในทวีปยุโรป

▲ อุทยานแห่งชาติตาตรา ประเทศโปแลนด์

5.4 ภูมิภาคยุโรปใต้

▲ ส่วนลุ่มบนเกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี

▲ การเลี้ยงโคแบบปล่อยอิสระ ประเทศอิตาลี

▲ แผนที่ภูมิภาคประเทศยุโรปใต้

▲ เหมืองทองแดง ประเทศสเปน

▲ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตทะเลเอเดรียติก

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคยุโรปใต้ มีดังนี้

1) เกษตรกรรม

(1.1) **การเพาะปลูก** ลักษณะภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียนทำให้มีการเพาะปลูกพืชผลไม้สกุลส้ม เช่น องุ่น ส้ม มะกอก แอปเปิล แหล่งเพาะปลูกสำคัญอยู่ในประเทศสเปน อิตาลี กรีซ โปรตุเกส

(1.2) **การเลี้ยงสัตว์** สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ โคเนื้อ แพะ และแกะ

(1.3) **การทำประมง** เนื่องจากภูมิประเทศที่เป็นคาบสมุทรและติดต่อกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทำให้มีการทำประมง ประเทศที่ทำประมงได้มาก ได้แก่ ประเทศสเปนและอิตาลี

▲ ไร่องุ่นในประเทศอิตาลี

▲ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ในเขตทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ประเทศกรีซ

▲ เขตอุตสาหกรรมท่าเรือ
เมืองบาร์เซโลนา ประเทศสเปน

2) อุตสาหกรรม

แหล่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เช่น เหล็ก ถ่านหิน ทองแดง แหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญอยู่ในประเทศสเปนและอิตาลี

3) การท่องเที่ยว

ภูมิภาคยุโรปใต้มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เทือกเขาโดโลไมต์ โคลอสเซียม ประเทศอิตาลี เกาะครีต ประเทศกรีซ

▲ เทือกเขาโดโลไมต์ ประเทศอิตาลี ได้รับการยกย่องให้เป็นเทือกเขาที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

กิจกรรมที่ 2

ลักษณะทางประชากร สังคม และวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทวีปยุโรป

1. นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

1. ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนผิวขาวชาติพันธุ์คอเคซอยด์

2. ประชากรในแถบยุโรปเหนือเป็นกลุ่มแอลไพน์

4. ประชากรส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปนับถือศาสนาคริสต์

3. อารยธรรมเก่าแก่ของทวีปยุโรปคือ อารยธรรมกรีกและโรมัน

5. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของทวีปยุโรป คือ เกษตรกรรม

6. การทำเกษตรกรรมในทวีปยุโรปมีลักษณะเป็นเกษตรกรรมแบบผสม

8. ประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปมีปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงิน

7. ประชากรส่วนใหญ่ของทวีปมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการศึกษาสูง

9. เศรษฐกิจในยุโรปมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางเนื่องมาจากการคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทั่วทั้งภูมิภาค

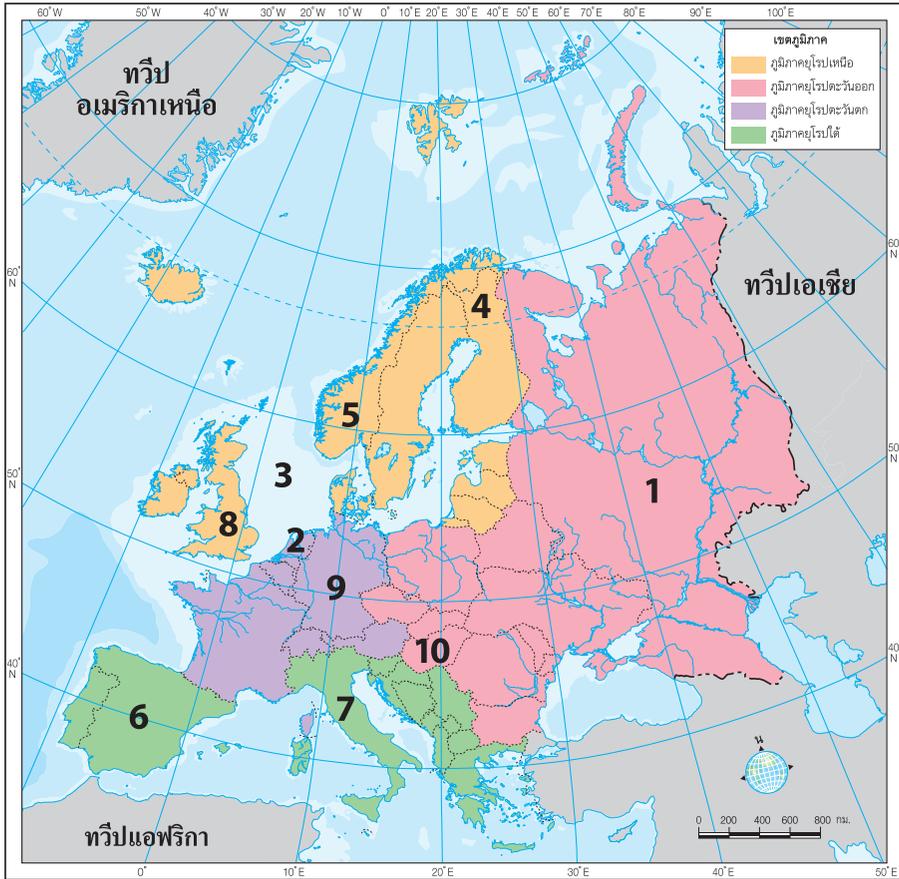
10. ทางตอนเหนือของทวีปมีประชากรเบาบางเนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง

โครงการส่วนนวัตกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมโบราณในทวีปยุโรปที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของทวีปยุโรป แล้วจัดทำโมเดลประกอบการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อเผยแพร่ความรู้

2. นักเรียนนำหมายเลขที่ระบุในแผนที่ เติมลงใน หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

- 2.1 เป็นแหล่งประมงที่มีความสำคัญของทวีป
- 2.2 กลุ่มประเทศนอร์ดิก ที่ได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่งทะเลสาบ
- 2.3 เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรือง
- 2.4 มีพื้นที่กว้างใหญ่และมีประชากรมากที่สุดในทวีป
- 2.5 กลุ่มประเทศเมดิเตอร์เรเนียนที่มีพื้นที่ติดกับมหาสมุทรแอตแลนติก
- 2.6 เป็นเมืองท่าที่มีพื้นที่ต่ำกว่าระดับทะเลปานกลาง
- 2.7 ประเทศแรกที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรม
- 2.8 เป็นคาบสมุทรที่มีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง
- 2.9 เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวสาลีที่สำคัญ
- 2.10 เป็นประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุด และเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนักของโลก

3. นักเรียนสังเกตภาพและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพที่ก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1 โรงงานผลิตรถยนต์ ประเทศเยอรมนี

3.2 การทำประมงในทะเลเหนือ

3.3 แท่นขุดเจาะน้ำมัน ประเทศนอร์เวย์

4. นักเรียนวิเคราะห์บทความ และใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เพื่อตอบคำถามตามที่กำหนด

4.1

เมืองเวนิสหรือนครแห่งสายน้ำ เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงของโลก เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม เมืองเวนิสมีลักษณะเป็นเกาะเล็ก ๆ อยู่ในทะเลสาบเวนิเซีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทะเลเอเดรียติก โดยมีการสร้างบ้านเมืองขึ้นในบริเวณพื้นที่ที่เป็นเกาะ ซึ่งมีประมาณ 120 เกาะ และเชื่อมต่อกันด้วยสะพานที่มีมากกว่า 400 สะพาน

- 1) เมืองเวนิส ประเทศอิตาลีมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร _____

- 2) ลักษณะทางกายภาพของเมืองเวนิสส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร _____

4.2

โลโฟเตน ประเทศนอร์เวย์ เป็นหมู่บ้านชาวประมงที่ตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวียและอยู่ในเขตอากาศหนาว เป็นดินแดนที่ได้ชื่อว่าพระอาทิตย์เที่ยงคืน ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อนของทวีปยุโรป และเป็นหนึ่งในสถานที่ที่สามารถเห็นแสงเหนือได้

- 1) โลโฟเตน ประเทศนอร์เวย์มีลักษณะทางกายภาพอย่างไร _____

- 2) ลักษณะทางกายภาพของโลโฟเตนส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร _____

5. นักเรียนยกตัวอย่างประเทศที่สนใจในทวีปยุโรปมา 1 ประเทศ
สำรวจและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร เศรษฐกิจ
สังคมและวัฒนธรรม ตีพิมพ์ แล้วตอบคำถาม

ส 5.2 ม.2/2

- ประเทศที่สนใจ _____ อยู่ในภูมิภาค _____
- ลักษณะทางประชากร _____

- ลักษณะทางกายภาพ _____

- ลักษณะทางเศรษฐกิจ _____

- ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม _____

- ลักษณะทางกายภาพส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร _____

6. ทำเลที่ตั้งและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

▲ แผนที่ทำเลที่ตั้งเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของทวีปยุโรป

6.1 ภูมิภาคยุโรปเหนือ เขตอุตสาหกรรมสำคัญได้แก่

- 1) บริเวณตอนกลางของสหราชอาณาจักรตั้งแต่เมืองเบอร์มิงแฮม แมนเชสเตอร์ ลิเวอร์พูล อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ เคมีภัณฑ์ วิศวกรรมเครื่องยนต์ วิศวกรรมเครื่องบิน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- 2) บริเวณตอนใต้ของสหราชอาณาจักร ตั้งแต่รอบ ๆ กรุงลอนดอนไปจนถึงเมืองคาร์ดิฟฟ์ แคว้นเวลส์ อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมเครื่องยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยกรุงลอนดอนเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก
- 3) กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ เมืองมัลเมอ ประเทศสวีเดน เป็นเขตเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องกัน อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมเครื่องยนต์ เครื่องมือการขนส่ง อุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมเครื่องตีพิมพ์ อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป
- 4) บริเวณรอบกรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมป่าไม้

6.2 ภูมิภาคยุโรปตะวันตก เขตอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่

1) บริเวณแม่น้ำไรน์ตอนล่างเขตติดต่อระหว่างประเทศเบลเยียม เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี ฝรั่งเศส เป็นย่านอุตสาหกรรมของยุโรปตะวันตก อุตสาหกรรมสำคัญ คือ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมเหล็ก และเหล็กกล้า อุตสาหกรรมถ่านหิน อุตสาหกรรมยา

▲ อุตสาหกรรมเหล็กกล้า เมืองดูสบูร์ก ประเทศเยอรมนี

2) บริเวณแม่น้ำไรน์ตอนล่างเขตติดต่อระหว่างประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี ลักเซมเบิร์กและตอนเหนือของสวิตเซอร์แลนด์

3) บริเวณรอบกรุงปารีสและแม่น้ำแซนตอนล่างไปถึงรอบเมืองรูออง อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมเครื่องมือการขนส่งทั้งรถยนต์และการบิน อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ วิศวกรรมเครื่องกล สิ่งทอ และการบิน

4) บริเวณตะวันออกของเยอรมนีและเช็กเกีย อุตสาหกรรมสำคัญ คือ วิศวกรรมเครื่องกล สิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมถ่านหิน

5) บริเวณรอบเมืองสำคัญทางอุตสาหกรรม ได้แก่ รอบเมืองลียง ตูลูส ประเทศฝรั่งเศส เมืองฮัมบูร์กและเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี

6.3 ภูมิภาคยุโรปตะวันออก เขตอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่

1) บริเวณรอบกรุงมอสโก เป็นย่านอุตสาหกรรมใหญ่ของรัสเซีย มีอุตสาหกรรมแทบทุกประเภท ตั้งแต่อุตสาหกรรมยานยนต์ ทั้งรถยนต์ การต่อเรือ เครื่องบิน อุตสาหกรรมเหล็ก และเหล็กกล้า อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล อาหารและเครื่องดื่ม สิ่งพิมพ์ สิ่งทอ แปรรูปไม้

▲ กรุงมอสโก เมืองหลวงของประเทศรัสเซีย เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญ

2) ย่านอุตสาหกรรมตามแนวแม่น้ำวอลกา มีอุตสาหกรรมหลายชนิด ที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมเครื่องมือการขนส่ง อาหารและเครื่องดื่ม การแปรรูปไม้ สิ่งทอ อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันและแก๊ส อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมต่อเรือ

3) ย่านอุตสาหกรรมในยูเครน อุตสาหกรรมสำคัญ คือ วิศวกรรมเครื่องกล อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน และการผลิตแก๊ส

6.4 ภูมิภาคยุโรปใต้ เขตอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่

1) ย่านอุตสาหกรรมลุ่มน้ำโปอยู่ทางตอนเหนือของอิตาลี อุตสาหกรรมสำคัญ คือ อุตสาหกรรมเครื่องมือการขนส่ง ทั้งรถยนต์ การต่อเรือ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ วิศวกรรมเครื่องกล เทคโนโลยีขั้นสูง สิ่งทอ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

2) เขตอุตสาหกรรมรอบเมืองสำคัญ เช่น

- เขตรอบเมืองเนเปิลส์ในอิตาลี มีอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมสิ่งทอ

- เขตรอบเมืองมาดริดในสเปน มีอุตสาหกรรมการบิน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

- เขตรอบเมืองบิลเบาในสเปน มีอุตสาหกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องกล อุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

- เขตรอบเมืองบาร์เซโลนาในสเปน มีอุตสาหกรรมรถยนต์ วิศวกรรมเครื่องกล อุตสาหกรรมสิ่งทอ และการเงิน

▲ โรงเรือนสำหรับปลูกผักและผลไม้ในเมืองอัลเมริย ประเทศสเปน เป็นโรงเรือนปลูกพืช ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

กิจกรรมที่ 3

ทำเลที่ตั้งและกิจกรรม ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ของทวีปยุโรป

คิดวิเคราะห์

1. นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ วิเคราะห์ลักษณะทำเลที่ตั้งของเมืองสำคัญ แล้วตอบคำถาม

1.1

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะ มีกรุงลอนดอนเป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ มีแม่น้ำเทมส์ไหลผ่าน เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของโลก มีประชากรตั้งถิ่นฐานหนาแน่น มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาชั้นนำของโลก มีวิทยาการที่ทันสมัย และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง

- 1) ทำเลที่ตั้งของกรุงลอนดอนมีลักษณะสำคัญอย่างไร _____

- 2) ทำเลที่ตั้งของกรุงลอนดอนส่งผลอย่างไร _____

1.2

กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศ มีแม่น้ำแซนไหลผ่าน เป็นเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สำคัญ นอกจากนี้กรุงปารีสยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง จึงเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากที่สุดเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น หอไอเฟล พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์ พระราชวังแวร์ซาย

1) ทำเลที่ตั้งของกรุงปารีสมีลักษณะสำคัญอย่างไร _____

2) ทำเลที่ตั้งของกรุงปารีสส่งผลอย่างไร _____

1.3

เมืองรอตเทอร์ดาม ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นที่ตั้งของท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในทวีปยุโรป และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก จากการตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำไรน์ แม่น้ำเมิช และแม่น้ำสเกลต์ ที่เป็นเส้นทางคมนาคมทางเรือสู่ภูมิภาคยุโรปตะวันตก จึงได้รับฉายาว่า ประตูสู่ยุโรป

1) ท่าเรือที่ตั้งของเมืองรอตเทอร์ดามมีลักษณะสำคัญอย่างไร _____

2) ท่าเรือที่ตั้งของเมืองรอตเทอร์ดามส่งผลอย่างไร _____

2. นักเรียนสำรวจข้อมูลและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ในทวีปยุโรป โดยระบายสีทำเลที่ตั้งที่สนใจมา 4 ประเทศ และตอบคำถาม

ทำเลที่ตั้ง	ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
1. _____ _____	_____ _____
2. _____ _____	_____ _____
3. _____ _____	_____ _____
4. _____ _____	_____ _____

3. นักเรียนยกตัวอย่างทำเลที่ตั้งและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในทวีปยุโรป
มา 1 ตัวอย่าง ตีค่าลงใน แล้วตอบคำถาม

ส 5.2 ม.2/1

3.1 ทำเลที่ตั้งทางเศรษฐกิจที่สำรวจ คือ _____

3.2 อยู่ในประเทศ _____ ภูมิภาค _____

3.3 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งทางเศรษฐกิจ _____

3.4 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ _____

3.5 ทำเลที่ตั้งทางเศรษฐกิจส่งผลต่อประเทศอย่างไร _____

4. นักเรียนสรุปเกี่ยวกับปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจในทวีปยุโรปได้อย่างไร _____

แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด

นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

ได้ คะแนน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตัวชี้วัด วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
ระหว่างทาง สืบค้นข้อมูล (ส 5.1 ม.2/1)

1. บริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย มีลักษณะภูมิประเทศแบบใดเด่นชัดที่สุด
 - ① มีลักษณะเป็นที่ราบสูง
 - ② มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล
 - ③ มีลักษณะเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน
 - ④ มีลักษณะชายฝั่งเว้าแหว่งยาวลึกเข้าไปตอนในของแผ่นดินและมีน้ำขัง
2. เพราะเหตุใดบริเวณที่ราบตอนกลางของทวีปยุโรปจึงเป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญ
 - ① เพราะมีทรัพยากรแร่ปริมาณมาก
 - ② เพราะมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่หนาแน่น
 - ③ เพราะเป็นเขตหินเก่า ดินจึงมีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์
 - ④ เพราะมีภูมิอากาศที่เหมาะสม มีแม่น้ำไหลผ่าน และมีตะกอนดินที่อุดมสมบูรณ์
3. เพราะเหตุใดทวีปยุโรปจึงไม่มีภูมิประเทศแบบทะเลทราย
 - ① เพราะได้รับอิทธิพลจากลมฝ่ายตะวันตกและลักษณะภูมิประเทศที่มีชายฝั่งเว้าแหว่งจำนวนมาก
 - ② เพราะทั้งทวีปมีทะเลและมหาสมุทรล้อมรอบทุกด้าน
 - ③ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่ของทวีปอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร
 - ④ เพราะมีป่าไม้มากและพื้นที่ป่าไม่ได้รับการอนุรักษ์
4. ข้อใดเป็นลักษณะภูมิประเทศบริเวณฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของทวีป
 - ① เป็นภูเขาสูงวางตัวเป็นแนวยาวจากเหนือไปใต้
 - ② เป็นคาบสมุทรที่มีชายฝั่งเว้าแหว่งจำนวนมาก
 - ③ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง
 - ④ เป็นที่ราบขนาดใหญ่

ตัวชี้วัด สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
ระหว่างทาง (ส 5.2 ม.2/1)

5. ข้อใดเป็นทำเลที่ตั้งของเมืองท่าที่สำคัญของทวีปยุโรปทั้งหมด

① ซูริก เจนีวา	② ฮัมบูร์ก รอตเทอร์ดาม
③ มิลาน แฟรงก์เฟิร์ต	④ ปารีส นูเรมเบิร์ก

6. แหล่งน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติที่สำคัญของทวีปยุโรปอยู่บริเวณใด

- ① ทะเลเหนือ
- ② ทะเลบอลติก
- ③ ทะเลดำ
- ④ ทะเลแบเร็นตส์

7. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคยุโรปตะวันตกคือข้อใด

- ① การเพาะปลูก
- ② การเลี้ยงสัตว์
- ③ การทำป่าไม้
- ④ การทำอุตสาหกรรม

ตัวชี้วัด
ปลายทาง

วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา (ส 5.2 ม.2/2)

8. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทางตอนเหนือของทวีปยุโรปมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง

- ① มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล
- ② มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี
- ③ เกิดภัยธรรมชาติขึ้นบ่อยครั้ง
- ④ มีภูเขาสูงไม่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน

9. ข้อใดเป็นลักษณะทางสังคมของประชากรในทวีปยุโรป

- ① มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์
- ② เป็นสังคมเกษตรกรรมพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก
- ③ เป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของโลก
- ④ เป็นสังคมที่ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาคริสต์

10. ถ้านักเรียนเป็นนักธุรกิจที่ต้องการจะทำธุรกิจอาหารทะเลส่งออก นักเรียนควรตั้งโรงงานในประเทศใดมากที่สุด

- ① นอร์เวย์
- ② กรีซ
- ③ ออสเตรเลีย
- ④ สวิตเซอร์แลนด์

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ GPAS 5 Steps

สอดคล้องกับการเลื่อนวิทยฐานะ (๖ PA)

ข้อตกลง ในการพัฒนางาน

ออกแบบการจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเองด้วย
GPAS 5 Steps

ผลงาน ทางวิชาการ

มีนวัตกรรม
การจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
ที่มีคุณภาพ
และคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพครู

กรรมการประเมิน ตามวิทยฐานะ

ผลการประเมินของคณะกรรมการ
ด้านการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเองตามวิทยฐานะ

ประเมินผลการพัฒนางาน ตามข้อตกลง

เสนอผลของการจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
จากการพัฒนาด้วย
GPAS 5 Steps

สรุปผลการประเมิน การพัฒนางาน

สรุปผลการประเมิน
การจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
ที่เกิดจากการคิด
ขั้นสูงเชิงระบบ
GPAS 5 Steps

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
1256/9 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2243-8000 (อัตโนมัติ 15 สาย), 0-2241-8999
แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : 0-2241-4131, 0-2243-7666

สงวนลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

website :
www.iadth.com

8 859764 306512
ราคา 79 บาท